

Jaarverslag 2023

Stichting Pensioenfonds Alliance

Stichting Pensioenfonds Alliance

Correspondentieadres:

Stroombaan 14, 1181 VX Amstelveen

Postbus 134, 1180 AC Amstelveen

E-mail : pensioenfondsalliance@achmea.nl

Telefoon : +31 13 462 3500

Website : www.alliancepensioenen.nl

Statutaire zetel : Amsterdam

Stichtingenregister : Amsterdam, dossier 41199776

INHOUDSOPGAVE

Pagina

BESTUURSVERSLAG

Karakteristieken van het pensioenfonds	4
Kerncijfers	10
VERSLAG VAN HET BESTUUR	12
Hoofdpijnen	13
Goed pensioenbestuur	18
Financiën	34
Herstelplan	35
Beleggingen	36
Uitvoeringskosten	41
Pensioenregeling	43
Actuariële paragraaf	44
Risicoparagraaf	45
Aandachtspunten voor het bestuur in 2024	49
OORDEEL VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN	50
SAMENVATTING VERSLAG VISITATIECOMMISSIE	52

JAARREKENING

Balans per 31 december	57
Staat van baten en lasten	58
Kasstroomoverzicht	59
Algemene toelichting	60
Toelichting op de balans	67
Toelichting op de staat van baten en lasten	89

BIJLAGEN

Actuariële verklaring	98
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	101

KARAKTERISTIEKEN VAN HET PENSIOENFONDS

PROFIEL EN ORGANISATIE

Profiel

Stichting Pensioenfonds Alliance, statutair gevestigd te Amsterdam, is opgericht op 1 januari 1934. Het pensioenfonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199776. Het pensioenfonds is aangesloten bij de Pensioenfederatie, de koepelorganisatie voor pensioenfondsen.

Het pensioenfonds heeft tot doel het uitvoering geven aan het pensioenreglement, zoals dat geldt voor de aangesloten werkgevers. Hiertoe wordt voor drie aangesloten werkgevers en ruim 5.600 deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een vermogen van ongeveer € 600 miljoen belegd.

Organisatie

Samenstelling van het bestuur per 31 december 2023:

Naam	Geboorte-datum	Functie	Vertegenwoordiging	Benoemd per
P. Mannaert	21-08-1962	Voorzitter	werkgevers	2021
mw. C.H.M. Raats	23-01-1976	Lid	werkgevers	2018
M. Schreurs	07-03-1967	Vice-voorzitter	werkgevers	2017
F.F. Albrecht	1-04-1970	Lid	werkgevers	2017
mw. D.C. Groeneweg	11-02-1979	Lid	werknemers	2021
vacature		Lid	werknemers	
M.G. Leenstra	06-09-1949	Lid	pensioengerechtigden	2013
mw. A. Van Geluk	05-06-1951	Lid	pensioengerechtigden	2016

Per 1 juni 2023 is de heer R.W.F. Mulder afgetreden als lid van het bestuur omdat hij vanaf dat moment niet meer werkzaam was bij Nestlé. Het bestuur dankt de heer Mulder voor zijn inzet en betrokkenheid bij het fonds.

In het najaar van 2023 zijn er verkiezingen gehouden onder de actieve deelnemers en is de heer M.V.R. Lincklaen Arriens gekozen als zijn opvolger. De heer Lincklaen Arriens is door het bestuur per 1 januari 2024 benoemd als aspirant-bestuurslid.

Per 1 januari 2024 is de heer M.G. Leenstra afgetreden als lid van het bestuur. De heer Leenstra is ruim 43 jaar lid geweest van het bestuur en heeft diverse rollen vervuld, onder meer lid van het dagelijks bestuur en voorzitter van de beleggingsadviescommissie. Het bestuur is de heer Leenstra veel dank verschuldigd voor zijn inzet en betrokkenheid bij het fonds gedurende deze lange periode.

De heer H.J.A. van de Kamer is door de pensioengerechtigden gekozen als zijn opvolger. Hij is per 1 januari 2024 toegetreden tot het bestuur. Voor 2021 was de heer Van de Kamer jarenlang lid van het bestuur namens de deelnemers.

Overige betrokken functionarissen:

Naam	Functie
F.A. Heijnis (Aon)	secretaris
P. de Koning (Triwu)	compliance officer

Dagelijks Bestuur

Het dagelijks bestuur van het pensioenfonds werd in 2023 gevormd door de voorzitter en één bestuurslid namens de pensioengerechtigden. Het dagelijks bestuur heeft bevoegdheden conform de statuten en reglementen van het pensioenfonds. Het dagelijks bestuur van het pensioenfonds bestond in 2023 uit de heren P. Mannaert en M.G. Leenstra. De secretaris ondersteunt het dagelijks bestuur. Per 1 januari 2024 heeft de heer M. Schreurs de rol van de heer M.G. Leenstra overgenomen.

Beleggingsadviescommissie

Het bestuur heeft een beleggingsadviescommissie benoemd met als opdracht het monitoren van de fiduciair manager en de vermogensbeheerders en het uitvoeren van het beleggings- en risicobeleid ten opzichte van de strategische benchmark. De beleggingsadviescommissie is samengesteld uit 3 leden van het bestuur en 1 extern lid met ondersteuning van de secretaris en een adviseur.

Samenstelling per 31 december 2023:

Naam	Functie in de beleggingsadviescommissie
M.G. Leenstra	lid
F.F. Albrecht	voorzitter
M. Schreurs	lid
G. Pafumi	extern lid
F.A. Heijnis	secretaris
J. Hoek (Russell)	extern adviseur

De heer C.R. Ravara werd per 1 december als extern lid opgevolgd door de heer G. Pafumi.

Het bestuur bedankt de heer Ravara voor zijn inzet en betrokkenheid bij het fonds.

De heer F.F. Albrecht heeft vanaf 17 juli 2023 de rol van voorzitter van de beleggingsadviescommissie overgenomen van de heer M.G. Leenstra met het oog op het vertrek van de heer Leenstra als bestuurslid per 1 januari 2024.

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie heeft tot taak het bestuur te adviseren op welke wijze de deelnemers op een begrijpelijke manier kunnen worden voorgelicht over alle aspecten van pensioen. De commissie is samengesteld uit 2 bestuursleden en de secretaris.

Samenstelling per 31 december 2023:

Naam	Functie in de communicatiecommissie
P. Mannaert	voorzitter
mw. D.C. Groeneweg	lid
F.A. Heijnis	secretaris

Per 1 januari 2024 is heer H.J.A. van de Kamer toegetreden tot de communicatiecommissie als opvolger van mw. Groeneweg die deze functie vanaf 1 juni 2023 tijdelijk heeft bekleed.

Commissie risicomanagement

De commissie risicomanagement heeft tot taak het bestuur te adviseren over het risicomanagement van het pensioenfonds. De commissie is samengesteld uit 3 bestuursleden en de sleutelfunctiehouder risicobeheer als voorzitter en wordt ondersteund door de secretaris.

Samenstelling per 31 december 2023:

Naam	Functie in de commissie
mw. A. van Geluk	lid
F.F. Albrecht	lid
F. van Rijn (Willis Towers Watson/WTW)	externe voorzitter
mw. D.C. Groeneweg	lid
F.A. Heijnis	secretaris

Intern Toezicht

Het bestuur heeft ervoor gekozen het intern toezicht vorm te geven middels een (externe) visitatiecommissie. Het intern toezicht heeft tot taak:

- beoordelen van de beleids- en bestuursprocedures en - processen en checks en balances;
- beoordelen van de wijze van aansturen van het pensioenfonds;
- beoordelen lange termijn risico's.

De visitatiecommissie brengt eens per jaar rapport uit aan het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de werkgevers. In het voorjaar van 2024 is de visitatie uitgevoerd door Visitatie Commissie Holland (VCH). Een samenvatting van het rapport van de visitatiecommissie over het jaar 2023 is in dit verslag opgenomen.

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan was eind 2023 als volgt samengesteld:

Naam	Geboortedatum	Vertegenwoordiging
H. Monster	14-9-1969	Werkgevers
A.F.M. Sanders	21-4-1954	Pensioengerechtigden
F. Buter	23-2-1977	Werknemers

De heer N. Klein Douwel is per 1 december 2023 afgetreden als lid van het verantwoordingsorgaan en opgevolgd door de heer H. Monster. Het bestuur bedankt de heer Klein Douwel voor zijn inzet en betrokkenheid bij het fonds.

Het verantwoordingsorgaan heeft tot taak een oordeel te geven over het handelen van het bestuur. Tevens vormt het verantwoordingsorgaan een oordeel over het door het bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes die voor de toekomst zijn gemaakt. Voorts heeft het verantwoordingsorgaan ook enkele adviesbevoegdheden.

Sleutelfunctiehouders

Naam	Sleutelfunctiehouder	Organisatie
P. Heesterbeek	Actuarieel	Triple A
F. Pranata	Interne Audit	<u>Protiviti</u>
F. van Rijn	Risicobeheer	WTW

Aangesloten werkgevers in 2023

Naam	Vestigingsplaats
Nestlé Nederland B.V.	Amstelveen
Nespresso Nederland B.V.	Amstelveen
MCO Health B.V. (vanaf 1 januari 2024)	Almere

Uitvoeringsorganisaties

Het pensioenfonds heeft de actuariële en administratieve werkzaamheden alsmede het vermogensbeheer uitbesteed aan de volgende organisaties:

Naam	Uitvoering	Vestigingsplaats
Achmea Pensioenservices	Deelnemersadministratie Uitkeringenadministratie Financiële administratie	Tilburg
<u>Caceis</u>	Beleggingsadministratie	Amsterdam
<u>Caceis</u>	<u>Custodian</u>	Amsterdam
Zwitserleven	Herverzekeraar	Amstelveen
<u>Harbourvest Partners</u>	Vermogensbeheer (Private Equity)	Boston (USA)
CBRE Global <u>Investors</u>	Vermogensbeheer (Direct vastgoed)	Schiphol
PIMCO Global <u>Advisors</u> Limited	Vermogensbeheer (Vastrentende waarden)	Dublin (Ierland)
<u>Robusta Asset Management Ltd.</u>	Vermogensbeheer (Private Equity)	Dublin (Ierland)
State Street Global <u>Advisors</u>	Vermogensbeheer (Aandelen vastgoed)	Boston (USA)
<u>BlackRock</u>	Vermogensbeheer (Aandelen)	San Francisco (USA)
Aberdeen Asset Management	Vermogensbeheer (Direct vastgoed)	Aberdeen (Schotland)
Wellington Management	Vermogensbeheer (Vastrentende waarden)	Boston (USA)
<u>Cardano</u>	Matching portefeuille	Rotterdam
Russell Investments (<u>Ierland</u>)	<u>Fiduciair manager</u>	Dublin (<u>Ierland</u>)

Actuaris, adviserend

Naam	Vestigingsplaats
Aon	Amsterdam

Actuaris, certifierend

Naam	Vestigingsplaats
Triple A – Risk Finance Certification B.V.	Amsterdam

Certificerende accountant

Naam	Vestigingsplaats
Mazars Accountants N.V.	Rotterdam

KERNCIJFERS

	2023	2022	2021	2020	2019
Deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden					
Actieve deelnemers	1.098	1.101	1.097	1.120	1.164
Gewezen deelnemers	2.400	2.322	2.270	2.255	2.179
Pensioengerechtigden	2.106	2.125	2.156	2.156	2.160
	<u>5.604</u>	<u>5.548</u>	<u>5.523</u>	<u>5.531</u>	<u>5.503</u>

Premiebijdragen, saldo overdrachten van rechten, pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (x € 1.000)

Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)	13.136	12.166	11.718	13.419	11.168
Kostendeekkende premie	14.374	19.213	19.090	18.632	15.151
Gedempte kostendeekkende premie	12.269	10.274	9.629	8.293	8.393
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds	-708	-253	-1.429	90	-158
Pensioenuitkeringen	22.149	20.491	20.122	19.821	19.782
Pensioenuitvoeringskosten	1.368	1.238	1.331	1.205	1.379
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer in €	427	384	409	368	415

De premiebijdragen voor risico pensioenfonds is vermeld inclusief de premie voor de VPL-regeling (relevant voor cijfers tot en met 2020).

Technische voorzieningen, stichtingskapitaal en reserves, vermogen (x € 1.000) en dekkingsgraad (%)

Technische voorzieningen					
- voor risico fonds	512.425	482.727	635.011	674.789	617.164
Stichtingskapitaal en reserves	94.229	73.943	167.765	95.546	94.789
Beleggingen					
- voor risico fonds	631.495	604.752	828.338	768.343	716.151
Overige activa	3.357	2.982	2.718	5.833	580
Saldo overige vorderingen en schulden	-28.198	-51.064	-28.280	-3.841	-4.778
Pensioenvermogen	<u>606.654</u>	<u>556.670</u>	<u>802.776</u>	<u>770.335</u>	<u>711.953</u>
Actuele dekkingsgraad	118,4	115,3	126,4	114,2	115,4
Beleidsdekkingsgraad	119,7	123,5	121,7	107,8	112,4
Reële dekkingsgraad	89,9	95,2	99,4	89,1	91,5
Vereiste dekkingsgraad	124,1	123,7	122,3	121,3	121,3
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,1	104,1	104,1	104,2	104,2

Onder de reële dekkingsgraad wordt verstaan de dekkingsgraad zoals bedoeld in artikel 133b van de Pensioenwet.

	2023	2022	2021	2020	2019
Verdeling beleggingsportefeuille voor risico fonds (x € 1.000)					
Vastgoedbeleggingen	68.329	68.121	102.190	75.841	78.461
Aandelen	235.442	226.044	320.041	273.106	247.862
Vastrentende waarden	290.862	287.737	378.912	324.630	293.168
Derivaten	10.281	-27.327	10	90.288	94.372
Totaal beleggingen	604.914	554.575	801.153	763.865	713.863
Derivaten met negatieve waarde	26.582	50.177	27.185	4.478	2.288
Totaal beleggingen activa	631.496	604.752	828.338	768.343	716.151

Reglementsvariabelen

	2024	2023	2022	2021	2020
Toeslagverlening 1 januari boekjaar	%	%	%	%	%
- actieve deelnemers	4,11	2,16	2,24	-	0,50
- inactieve deelnemers	1,40	8,84	2,65	-	0,39

VERSLAG VAN HET BESTUUR

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Alliance doet u hierbij verslag van de ontwikkelingen over het jaar 2023. Behalve de financiële resultaten vindt u tevens informatie over de maatschappelijke en economische ontwikkelingen die voor Alliance van belang zijn.

HOOFDLIJNEN

Missie

Stichting Pensioenfonds Alliance is opgericht om uitvoering te geven aan de door de aangesloten werkgevers t.w. Nestlé Nederland B.V., Nespresso Nederland B.V., MCO Health B.V. (per 1 januari 2024) en sociale partners vastgestelde pensioenregeling.

Het pensioenfonds heeft als missie alle huidige en toekomstige deelnemers te voorzien van de pensioenuitkeringen zoals in de reglementen vastgesteld en die, waar mogelijk, te indexeren voor loonontwikkeling voor de actieven en prijsinflatie voor niet actieven en pensioengerechtigden.

Onze deelnemers staan centraal in ons denken en doen, hetgeen geborgd wordt door de paritaire samenstelling van ons bestuur.

Kernwaarden

De kernwaarden die het bestuur hanteert zijn als volgt:

- Betrouwbaarheid
- Continuïteit
- Openheid
- Integriteit
- Duurzaamheid

Visie

De ontwikkelingen ten aanzien van pensioenen volgen zich in snel tempo op. Het pensioenfonds heeft als ambitie om, binnen de wettelijke kaders, met een effectieve, efficiënte en solide uitvoering en een afgewogen risicobeleid een goed pensioenresultaat te realiseren.

Strategie

Om haar missie, visie en kernwaarden te kunnen uitvoeren en hoge kwaliteit te leveren, volgt het pensioenfonds het door haar uitgezette beleid, hanteert de normen voor goed pensioenfondsbestuur en werkt goed samen met de werkgever en centrale ondernemingsraad, het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie. Uitvoerende partijen op het gebied van vermogensbeheer en pensioenuitvoering worden zorgvuldig uitgekozen en regelmatig geëvalueerd.

Premiebeleid

Het premiebeleid is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader. Uitgangspunt is een premie op basis van een rekenrente van 3%. De gedempte kostendekkende premie wordt verhoogd met een opslag in verband met de kaderstelling. De premie is in het vierde kwartaal van 2022 voor een nieuwe periode van drie jaar (2023 t/m 2025) vastgelegd en wordt aan het eind van deze periode herzien. Bovendien geldt na deze periode dat het jaarlijks vast te stellen premiepercentage maximaal 1%-punt verschilt van het vastgestelde premiepercentage in het voorgaande jaar. De feitelijke premie mag alleen lager zijn dan de kostendekkende premie wanneer aan strikte voorwaarden is voldaan.

De kostendeekkende premie, de feitelijke premie en de gedempte kostendeekkende premie zijn als volgt (x € 1.000):

	2023	2022
Kostendeekkende premie	14.374	19.213
Feitelijke premie	13.136	12.166
Gedempte kostendeekkende premie	12.269	10.274

De kostendeekkende premie wordt bepaald aan de hand van de rentetermijnstructuur en bestaat uit de volgende componenten:

- de actuariële benodigde premie voor de inkoop van nieuwe pensioenverplichtingen en risicopremies;
- een opslag voor uitvoeringskosten;
- een opslag voor het in stand houden van het eigen vermogen.

De specificatie van de kostendeekkende premie is als volgt (x € 1.000):

	2023	2022
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	10.713	14.764
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	0	0
Solvabiliteitsopslag	2.601	3.377
Kostenopslag	1.060	1.072
Totaal	14.374	19.213

De specificatie van de feitelijke premie is als volgt (x € 1.000):

	2023	2022
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	5.888	4.913
Bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	4.006	3.401
Solvabiliteitsopslag	1.429	1.123
Kostenopslag	946	837
Subtotaal	12.269	10.274
Risico-opslag conform Abtn	867	1.892
Totaal	13.136	12.166

De specificatie van de gedempte premie is als volgt (x € 1.000):

	2023	2022
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	5.888	4.913
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	4.006	3.401
Solvabiliteitsopslag	1.429	1.123
Kostenopslag	946	837
Totaal	12.269	10.274

De gedempte kostendeekkende premie is bepaald op basis van een verwachte rendementscurve minus een opslag voor toeslagverlening. En bestaat uit dezelfde componenten als de kostendeekkende premie. In afwijking daarvan kent de gedempte premie conform wettelijk voorschrift een opslag voor de voorwaardelijke toeslagverlening. De gedempte premie is lager dan de kostendeekkende premie. De feitelijke premie is de werkelijk van werkgevers en werknemers ontvangen premie.

Toeslagbeleid, actieve deelnemers

Het pensioenfonds heeft de ambitie om de opgebouwde rechten van actieve deelnemers jaarlijks te indexeren. Deze indexatie wordt gebaseerd op de verhoging van de schaalsalarissen in de door Nestlé Nederland B.V. afgesloten CAO1. Alle toeslagen dienen te worden gefinancierd uit beleggingsrendement. Het toeslagbeleid is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader waarbij de toeslagen afhankelijk zijn van de zogenaamde beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden.

In de vergadering van 13 december 2022 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2023 een toeslag te verlenen op de opgebouwde aanspraken van de actieve deelnemers van 1,49% (dat is 45,3% van de loonontwikkeling van 3,30% in de Nestlé CAO1). De verhoging is gebaseerd op de maximale verhoging op basis van de beleidsdekkingsgraad eind november 2022 van 124,4% en de richtlijnen ten aanzien van toekomstbestendig indexeren. Voorts is een extra toeslag van 0,67% verleend op basis van het 'Besluit FTK artikel 15c - Toeslag vanwege voorgenomen transitie'. De totale toeslag voor de actieve deelnemers per 1 januari 2023 komt hiermee uit op 2,16%.

In de vergadering van 12 december 2023 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2024 een toeslag te verlenen op de opgebouwde aanspraken van de actieve deelnemers van 3% (dat is 34,5% van de loonontwikkeling van 8,70% in de Nestlé CAO1). De verhoging is gebaseerd op de maximale verhoging op basis van de beleidsdekkingsgraad eind oktober 2023 van 119,8% en de richtlijnen ten aanzien van toekomstbestendig indexeren. Voorts is een extra toeslag van 1,11% verleend op basis van het 'Besluit FTK artikel 15c - Toeslag vanwege voorgenomen transitie'. De totale toeslag voor de actieve deelnemers per 1 januari 2024 komt hiermee uit op 4,11%.

Toeslagbeleid, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

Het pensioenfonds heeft de ambitie om de ingegane pensioenen en de rechten van slapers jaarlijks te verhogen met de prijsindexatie. Deze indexatie wordt gebaseerd op het Consumenten Prijsindexcijfer (CPI-index) van de maand oktober ten opzichte van oktober van het voorgaande jaar. Ook ten aanzien van het toeslagbeleid voor de slapers heeft het bestuur besloten om de regels van het Financieel Toetsingskader toe te passen.

In de vergadering van 13 december 2022 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2023 een toeslag te verlenen op de opgebouwde aanspraken van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van 6,49% (dat is 45,3% van de CPI-index van 14,33%). De verhoging is gebaseerd op de maximale verhoging op basis van de beleidsdekkingsgraad eind november 2022 van 124,4% en de richtlijnen ten aanzien van toekomstbestendig indexeren.

Voorts is een extra toeslag van 2,35% verleend op basis van het 'Besluit FTK artikel 15c - Toeslag vanwege voorgenomen transitie'. De totale toeslag voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2023 komt hiermee uit op 8,84%.

In de vergadering van 12 december 2023 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2024 geen reguliere toeslag te verlenen op de opgebouwde aanspraken van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. De CPI-index was namelijk negatief -/- 0,41%. Wel is een extra toeslag van 1,40% verleend op basis van het 'Besluit FTK artikel 15c - Toeslag vanwege voorgenomen transitie'. De totale toeslag voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2024 komt hiermee uit op 1,40%.

Inhaaltoeslagen

Onder bepaalde omstandigheden kunnen inhaaltoeslagen worden toegekend. Inhaaltoeslagen zijn toeslagen die worden toegezegd, voor zover in het verleden niet voor 100% is geïndexeerd. Om inhaaltoeslagen te kunnen toekennen is een hoge dekkingsgraad vereist. Inhaaltoeslagen zijn daarom op korte termijn niet te verwachten. Eventuele inhaaltoeslagen worden per individuele deelnemer vastgesteld rekening houdend met de fiscale regels.

Voor de actieve deelnemers zijn de gemiste toeslagen in de volgende tabel opgenomen.

<i>Toeslag per</i>	<i>Volledige toeslag</i>	<i>Toegekende toeslag</i>	<i>Gemiste toeslag</i>
1 januari 2009	3,53%	0,00%	3,53%
1 januari 2010	1,51%	1,51%	0,00%
1 januari 2011	1,25%	0,51%	0,74%
1 januari 2012	2,00%	0,00%	2,00%
1 januari 2013	2,00%	0,00%	2,00%
1 januari 2014 1)	2,00%	0,72%	1,28%
1 januari 2015	2,33%	0,54%	1,79%
1 januari 2016	2,00%	0,00%	2,00%
1 januari 2017	2,00%	0,00%	2,00%
1 januari 2018	2,00%	0,22%	1,78%
1 januari 2019	2,50%	0,56%	1,94%
1 januari 2020	3,50%	0,50%	3,00%
1 januari 2021	3,00%	0,00%	3,00%
1 januari 2022	2,90%	2,24%	0,66%
1 januari 2023 2)	3,30%	2,16%	1,14%
1 januari 2024 3)	8,70%	4,11%	4,59%
Totale achterstand			31,45%
1) In de toeslag van 0,72% is een eenmalige indexatie begrepen van 0,51% gefinancierd uit de extra premie			
2) Inclusief een extra toeslag van 0,67% op basis van het Besluit FTK – voorgenomen transitie			
3) Inclusief een extra toeslag van 1,11% op basis van het Besluit FTK – voorgenomen transitie			

Voor de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden zijn de gemiste toeslagen in de volgende tabel opgenomen.

<i>Toekenning per</i>	<i>Volledige toeslag</i>	<i>Toegekende toeslag</i>	<i>Gemiste Toeslag</i>
1 januari 2009	2,78%	0,00%	2,78%
1 januari 2010	0,71%	0,71%	0,00%
1 januari 2011	1,57%	0,64%	0,93%
1 januari 2012	2,61%	0,00%	2,61%
1 januari 2013	2,87%	0,00%	2,87%
1 januari 2014	1,56%	0,16%	1,40%
1 januari 2015	1,05%	0,24%	0,81%
1 januari 2016	0,66%	0,00%	0,66%
1 januari 2017	0,42%	0,00%	0,42%
1 januari 2018	1,33%	0,15%	1,18%
1 januari 2019	2,10%	0,47%	1,63%
1 januari 2020	2,70%	0,39%	2,31%
1 januari 2021	1,20%	0,00%	1,20%
1 januari 2022	3,42%	2,65%	0,77%
1 januari 2023 1)	14,33%	8,84%	5,49%
1 januari 2024 2)	0,00%	1,40%	-1,40%
Totale achterstand			23,66%

1) Inclusief een extra toeslag van 2,35% op basis van het Besluit FTK – voorgenomen transitie

2) Inclusief een extra toeslag van 1,40% op basis van het Besluit FTK – voorgenomen transitie

Beleggingsrendement prepensioenspaarkapitaal

Er bestaat een ambitie om de prepensioenspaarsaldi jaarlijks te verhogen met het beleggingsrendement. De daadwerkelijke toeslag is afhankelijk van de hoogte van de beschikbare middelen. Het beleggingsrendement is gelijk aan het U-rendement over het afgelopen jaar.

De prepensioenspaarsaldi zijn voor de meeste deelnemers aan deze regeling overgebracht naar aanspraken in de basisregeling. Ongeveer 40 deelnemers hebben niet ingestemd met deze overdracht. Ultimo 2023 waren er nog 6 deelnemers met een prepensioenspaarkapitaal.

In de vergadering van 31 januari 2023 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2023 een beleggingsrendement toe te kennen aan het prepensioenspaarkapitaal van 0,70% (= U-rendement over 2022).

In de vergadering van 1 februari 2024 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2024 een beleggingsrendement toe te kennen aan het prepensioenspaarkapitaal van 0,66% (= U-rendement over 2023).

GOED PENSIOENFONDSBESTUUR

Belangrijke thema's binnen de Pension Fund Governance principes zijn de richtlijnen van de Code Pensioenfondsen, deskundigheidsbevordering, communicatie met deelnemers en zelfevaluatie van het bestuur.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid, die hiermee normen formuleren voor 'goed pensioenfondsbestuur'. De Code Pensioenfondsen is van toepassing verklaard in de Pensioenwet. De pensioenfondsen leven de Code Pensioenfondsen na volgens het 'pas-toe-of-leg-uit'-beginsel. Het bestuur onderschrijft de Code Pensioenfondsen en geeft nadere invulling aan de normen uit de Code Pensioenfondsen.

In de nieuwe code is gekozen voor een thematische verdeling van de normen.

De acht thema's die worden benoemd zijn:

- Vertrouwen waarmaken
- Verantwoordelijkheid nemen
- Integer handelen
- Kwaliteit nastreven
- Zorgvuldig benoemen
- Gepast belonen
- Toezicht houden en inspraak waarborgen
- Transparantie bevorderen

Het bestuur houdt bij de vorming en uitvoering van het beleid zoveel mogelijk rekening met de normen uit deze code. Het pensioenfonds analyseert elk jaar in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de normen uit de code. Het pensioenfonds heeft begin 2023 een nieuwe analyse uitgevoerd op het naleven van de principes van de Code Pensioenfondsen. Deze analyse is besproken in het bestuur.

Vastgesteld is dat het pensioenfonds ten aanzien van drie onderdelen uit de Code nog niet volledig aan de normen van de code voldoet. Er is geen bestuurslid jonger dan 40 jaar (norm 33). Het bestuur zal trachten om bij het invullen van komende vacatures weer iemand te benoemen jonger dan 40 jaar.

Het verantwoordingsorgaan voldoet nog niet aan de norm ten aanzien van diversiteit, omdat er geen vrouw deel van uitmaakt (norm 33). Met betrekking tot de diversiteit van het verantwoordingsorgaan zal het bestuur ervoor zorgdragen dat bij het vervullen van eventuele vacatures rekening wordt gehouden met de normen ten aanzien van de diversiteit. Voorts voldoet het pensioenfonds niet aan de norm dat een bestuurslid slechts twee keer kan worden herbenoemd en in totaal slechts 12 jaar deel kan uitmaken van het bestuur (norm 34).

Met het oog op de continuïteit in het bestuur is in de statuten vastgelegd dat een bestuurslid vanaf 1 juli 2014 niet langer dan een aaneengesloten periode van twaalf jaar bestuurslid kan zijn, tenzij zwaarwegende omstandigheden naar oordeel van het bestuur een langere periode rechtvaardigen. Ultimo 2023 was er een bestuurslid die langer dan 12 jaar aaneengesloten bestuurslid is. Deze herbenoeming is goedgekeurd door DNB.

Met betrekking tot de acht rapportagenormen waarover het pensioenfonds dient te rapporteren is in onderstaand schema aangegeven op welke wijze het pensioenfonds hieraan voldoet.

Rapportagenorm	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau	Ja	Het bestuur rapporteert in het Verslag van het bestuur vanaf blz. 12 in dit jaarverslag in diverse paragrafen over het beleid dat het in 2022 voerde, de gerealiseerde uitkomsten van dat beleid en de beleidskeuzes die het bestuur maakte
Norm 31 De samenstelling van pensioenfonds organen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats	Ja	Het bestuur rapporteert in het Verslag van het bestuur vanaf blz. 12 in dit jaarverslag in de paragraaf 'Diversiteit' over de samenstelling van pensioenfonds organen en geschiktheid
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen	Nee, in het bestuur zit geen persoon jonger dan 40 jaar en in het VO zitten alleen mannen.	Het bestuur rapporteert in het Verslag van het bestuur vanaf blz. 12 in dit jaarverslag in de paragraaf 'Diversiteit' over de samenstelling van pensioenfonds organen en over het bevorderen van de diversiteit
Norm 47 Het intern toezicht betreft de Code Pensioenfondsen en bij de uitoefening van zijn taak	Ja	De visitatiecommissie betreft de Code bij de uitoefening van zijn taak en rapporteert hierover in het eindrapport waarvan een samenvatting is opgenomen in dit jaarverslag
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie	Ja	In het verslag van het bestuur beschrijft het bestuur de missie, visie en strategie
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden	Ja	Het bestuur licht in het verslag van het bestuur en op de website de overwegingen toe om maatschappelijk verantwoord te beleggen
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode en de Code Pensioenfondsen, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur	Ja	Het bestuur licht in het verslag van het bestuur de naleving van beide codes en de evaluatie van het functioneren van het bestuur toe
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien	Ja	Het bestuur rapporteert in het verslag van het bestuur over de behandeling van klachten en geschillen

Integraal risicomanagement

Ook in 2023 heeft het bestuur hier veel aandacht aan besteed met behulp van de sleutelfunctiehouder risicobeheer, de commissie risicomanagement en de compliance officer. Het pensioenfonds heeft een Integraal Risicomanagement Beleid vastgesteld. Integraal risicomanagement (IRM) is het middel om kansen en risico's en de beheersing daarvan af te stemmen op de missie, visie en strategie en doelstellingen van het pensioenfonds.

Onder een risico wordt daarbij verstaan iedere mogelijke gebeurtenis die van invloed is op het realiseren van de missie, visie, strategie en doelstellingen van het pensioenfonds. Management van de risico's draait niet om het uitsluiten van alle mogelijke risico's, maar om het vinden van een balans tussen kansen benutten (bewust risico's nemen) en bewust risico's verminderen, vermijden of overdragen. Hiertoe dient een afweging te worden gemaakt tussen de kosten en de opbrengst van risicobeheersing.

De noodzakelijke mate van beheersing wordt bepaald door de risicohouding van het pensioenfonds. In welke mate is het pensioenfonds bereid risico's te lopen (risicobereidheid) en in welke mate kan het pensioenfonds risico lopen gegeven de kenmerken van het pensioenfonds.

Het doel van het IRM is:

- inzichtelijk maken in welke mate risico wenselijk/acceptabel is
- inzicht geven in de verschillende risico's
- overzicht bieden van de risico's om prioriteiten te kunnen stellen
- mogelijkheden bieden om risico's te beheersen tot een wenselijk niveau.

Een belangrijk middel in het realiseren van het doel met betrekking tot IRM is de IRM kwartaalrapportage.

Hierin zijn de financiële en niet-financiële risico's opgenomen. Er heeft daarnaast ook in 2023 weer een herijking van een aantal niet-financiële risico's plaatsgevonden. Later in dit bestuursverslag wordt nader ingegaan op de activiteiten van de commissie risicomanagement in 2023.

Effectiviteit communicatie

Het streven van het pensioenfonds is om zoveel mogelijk digitaal te communiceren. Er is daarbij ook in 2023 veel aandacht besteed aan het verzamelen van de e-mail adressen van de deelnemers om dat mogelijk te maken.

Deelnemers zijn vooral geïnteresseerd in de financiële positie van het pensioenfonds en in de nieuwsbrief dus daar zal veel aandacht voor blijven.

Verantwoord beleggen

Een belangrijk thema is verantwoord beleggen en dit staat hoog op de agenda van het bestuur. De nieuwe regelgeving op dit gebied is nauwlettend gevolgd door het bestuur en beleggingsadviescommissie. Deze regelgeving (Sustainable Finance Disclosure Regulations (SFDR)) is opgevolgd en volgens de voorschriften tijdig geïmplementeerd. Zo is in de investment beliefs beschreven dat ESG aspecten kunnen worden geïntegreerd zonder nadelige effecten op rendementsdoelstellingen op de lange termijn.

Het ESG beleid is vormgegeven door uitvoerig in te gaan op de strategie. Hiervan uitgaande is de implementatie beschreven en zijn eisen aan de monitoring vastgelegd.

Bij de selectie van een vermogensbeheerder is het een vast onderdeel in het due diligence onderzoek om een ESG beoordeling te toetsen aan de gestelde eisen.

In het risicobereidheidsonderzoek onder deelnemers en organen van het fonds is maatschappelijk verantwoord beleggen als onderdeel meegenomen. De deelnemers aan het onderzoek zijn in grote meerderheid van mening dat maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijk is voor het pensioenfonds. Een grote groep wil dat bij maatschappelijk verantwoord beleggen een redelijke balans wordt gevonden tussen financiële en maatschappelijke doelen. De voorkeur voor maatschappelijk verantwoord beleggen gaat uit naar thema's zoals duurzame energie en gezondheid en welzijn. Dit beeld bevestigt in grote lijnen de wijze waarop het pensioenfonds het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen vorm heeft gegeven.

Diversiteit

Het bestuur heeft het diversiteitsbeleid vastgelegd in een beleidsnota. Het bestuur van Alliance vindt het belangrijk dat de fondsorganen zoveel mogelijk complementair zijn samengesteld en dat alle belanghebbenden van het pensioenfonds zich vertegenwoordigd weten. Waar dat kan streeft Alliance er naar dat het bestuur en het verantwoordingsorgaan een afspiegeling zijn van het actuele deelnemersbestand.

Diversiteit binnen de organen van Alliance wordt nadrukkelijk nagestreefd vanuit het besef dat het de horizon van het bestuur en het verantwoordingsorgaan verbreedt en daardoor een beter bestuur en een betere verantwoordingsfunctie met zich meebrengt.

Bij de samenstelling en de opvolging van het bestuur en het verantwoordingsorgaan wordt daarom naast de vereiste deskundigheid, competenties en professioneel gedrag, rekening gehouden met diversiteit zoals beschreven in de Code Pensioenfonds.

Voor wat betreft de diversiteit voldoet de samenstelling van het bestuur niet volledig aan de richtlijnen van de Code Pensioenfonds omdat er geen persoon jonger dan 40 jaar deel uitmaakt van het bestuur. Het verantwoordingsorgaan voldoet ook nog niet aan deze richtlijn aangezien het verantwoordingsorgaan uitsluitend bestaat uit mannen. Met het verantwoordingsorgaan zijn afspraken gemaakt over het opvolgingsbeleid van dit orgaan om er naar te streven dat bij het opvullen van een vacature rekening wordt gehouden met het diversiteitsbeleid van het pensioenfonds.

Intern toezicht

In het voorjaar van 2023 is een visitatie uitgevoerd over het jaar 2022 door de visitatiecommissie van VC Holland. De visitatiecommissie heeft het intern toezicht uitgevoerd door middel van het bestuderen van fondsdocumentatie en door het voeren van gesprekken met het bestuur en het verantwoordingsorgaan.

Het eindrapport is uitgebracht op 11 mei 2023 en bevat alleen een aanbeveling op het gebied van beleggingen.

De samenvatting van het rapport van de visitatiecommissie is in het jaarverslag over 2022 opgenomen.

De aanbeveling is door het bestuur besproken met het verantwoordingsorgaan en de aanbeveling zal worden opgevolgd bij de uitvoering van de volgende ALM-studie.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het VO bestaat uit een vertegenwoordiging van de pensioengerechtigden, werknemers en werkgevers. Onderdeel van de jaarverslagcyclus is het afleggen van verantwoording door het bestuur aan het verantwoordingsorgaan. Het oordeel van het VO over 2023 is opgenomen in dit jaarverslag.

Het VO heeft onder meer recht op:

- overleg met het bestuur;
- overleg met de externe accountant en externe actuaaris;
- overleg met intern toezicht;
- informatie;

en heeft het recht om advies uit te brengen over:

- de vergoedingsregeling van bestuursleden;
- wijzigen van het beleid ten aanzien van VO;
- vorm en inrichting van het intern toezicht;
- de interne klachten- en geschillenprocedure;
- het communicatie- en voorlichtingsbeleid;
- liquidatie, fusie of splitsing van het pensioenfonds;
- het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst;
- het omzetten van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm;
- samenvoegen van pensioenfondsen;
- de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten.

Het VO kan ook ongevraagd advies uitbrengen aan het bestuur. In 2023 heeft een delegatie van het bestuur tweemaal regulier overleg gevoerd met het verantwoordingsorgaan. Voorts zijn er enkele extra besprekingen geweest over actuele ontwikkelingen. Besproken zijn onder meer de algemene ontwikkelingen bij het pensioenfonds, het risicopreferentie-onderzoek 2023, de vaststelling van de pensioenpremie 2024, de voorbereiding op de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) en de toekomst van het pensioenfonds.

Het VO heeft in 2023 positieve adviezen uitgebracht over de invulling van de visitatie over 2023 en de premievaststelling voor 2023.

Deskundigheidsbevordering

Alle bestuursleden hebben minimaal de basiscursus voor pensioenen (SPO Governance Leergang niveau A) gevolgd. De meeste bestuursleden hebben ook de SPO Governance Leergang B afgerond. Daarnaast zijn enkele bestuursleden nog bezig met modules op niveau B van deze SPO leergang. Voorts worden regelmatig studiedagen georganiseerd voor leden van het bestuur en/of leden van de beleggingsadviescommissie. In 2023 hebben daarbij de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) en informatiebeveiliging en datakwaliteit speciale aandacht gekregen.

Het bestuur heeft een geschiktheidsplan met daarbij als bijlage een opleidingsplan dat elk jaar wordt geactualiseerd. Ook leden van het VO volgen de op hun vakgebied betrekking hebbende opleidingen en informatiebijeenkomsten. Eind 2022 is een nieuwe evaluatie van het functioneren van het bestuur en de bestuursleden uitgevoerd onder begeleiding van het onafhankelijke adviesbureau Montae. De uitkomsten zijn in 2023 uitgebreid in het bestuur besproken.

Naleving wet- en regelgeving, fraude

Het bestuur is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving en/of gevallen van fraude in 2023.

Gedragscode

Jaarlijks wordt door de bestuursleden een verklaring ondertekend dat zij zich in het afgelopen jaar hebben gehouden aan de gedragscode. Voorts wordt bij de uitvraag door de compliance officer gevraagd naar nevenfuncties en naar eventuele meldingen die zouden moeten worden gedaan op basis van de gedragscode.

Het pensioenfonds heeft een gedragscode en er is een taakomschrijving voor de compliance officer. De compliance officer heeft een rapportage opgesteld over de naleving van de gedragscode door de aan het pensioenfonds verbonden personen in 2023. Hieruit zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen. Er zijn enkele aanbevelingen gedaan die door het bestuur in 2024 zullen worden opgevolgd.

Compliance regelingen

Het pensioenfonds beschikt over een klachten- en geschillenregeling, een klokkenluidersregeling en een incidentenregeling.

Er is in 2023 één klacht ingediend. Dit betrof een gepensioneerde deelnemer die in het buitenland woont en waarvan de pensioenuitkering enkele malen door de bank werd teruggestort naar het pensioenfonds. Na onderzoek is gebleken dat dit een gevolg was van het feit dat het betreffende land, de Verenigde Arabische Emiraten, vanaf maart 2023 voorkwam op de EU-lijst van landen met een verhoogd risico. Uiteindelijk is er in overleg met de betrokken deelnemer een oplossing voor dit probleem gevonden en konden de pensioenuitkeringen alsnog worden uitbetaald.

In verband met de verplichtingen in de Wet toekomst pensioenen over het omgaan met klachten heeft de Pensioenfederatie de 'Gedragslijn goed omgaan met klachten' geactualiseerd.

Voorts is er per 1 januari 2024 een Geschilleninstantie Pensioenfonds (GIP) opgericht waarbij elk pensioenfonds in Nederland verplicht aangesloten moet zijn. Voor Alliance is deze aansluiting tijdig gerealiseerd. In overleg met Achmea Pensioenservices (APS) is de Klachten- en geschillenregeling van Alliance aangepast aan de nieuwe gedragslijn en is de website op dit punt per 1 januari 2024 aangepast.

Er zijn in 2023 geen meldingen gedaan op basis van de klokkenluidersregeling en de incidentenregeling.

Toezichthouder

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd.

De Nederlandsche Bank (DNB) heeft geen aanwijzingen aan het pensioenfonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het pensioenfonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

In september 2023 heeft er een gesprek plaatsgevonden met een delegatie van DNB inzake de voortgang van de voorbereidingen op de Wet Toekomst Pensioenen (WTP).

Communicatiecommissie

De deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden zijn in 2023 geïnformeerd over de (extra) indexatie, de financiële situatie van het pensioenfonds en andere actuele ontwikkelingen.

Alle actieve deelnemers hebben in juni 2023 een pensioenoverzicht ontvangen. Het pensioenoverzicht is gebaseerd op het model voor het Uniform Pensioen Overzicht (UPO) dat de Stichting voor de Arbeid in samenspraak met de pensioenfonds heeft opgesteld. Met name aan de toelichting bij de UPO is veel aandacht besteed om deze leesbaarder en begrijpelijker te maken. De UPO aan de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers is ook in juni 2023 verzonden.

In het Communicatieplan 2023 is rekening gehouden met de eisen op basis van de Wet pensioencommunicatie waarbij de focus ligt op het versterken van pensioenbewustzijn, pensioenbekwaamheid en handelingsperspectief. Het pensioenfonds maakt gebruik van de zogenaamde nieuwe digitale klantbediening die wordt aangeboden door de pensioenuitvoerder Achmea Pensioenservices. Hierbij hoort een moderne website waarbij een directe koppeling is met het pensioenadministratiesysteem. Deelnemers kunnen via hun DigiD inloggen op een persoonlijke omgeving waarbij zij hun pensioenaanspraken kunnen zien en waarbij zij zelf prognoses kunnen maken van hun te bereiken pensioen. Daarnaast is Pensioen 1-2-3 online beschikbaar.

Speerpunt voor de communicatiecommissie is voorts het actueel houden van de website. De website verschaft geïnteresseerden informatie over het pensioenfonds, de financiële situatie van het pensioenfonds en de pensioenregeling. Maandelijks wordt op de website gepubliceerd over de ontwikkeling van de financiële positie en de dekkingsgraad van het pensioenfonds. In 2023 is de pensioenuitvoerder verder gegaan met het zoveel mogelijk e-mail adressen van deelnemers te verzamelen zodat het pensioenfonds steeds meer kan overgaan op digitale communicatie.

Sleutelfunctie Risicobeheer

De sleutelfunctie risicobeheer, bestaande uit de sleutelfunctiehouder en -vervuller en de commissie risicomanagement, adviseert het bestuur over het beleid op het gebied van Integraal Risico Management (IRM). Het pensioenfonds wordt op meerdere dimensies geconfronteerd met risico's. Risico's zijn van invloed op het realiseren van de missie, visie en doelstellingen en spelen daarmee een belangrijke rol in het besturen van het pensioenfonds. Het pensioenfonds maakt onderscheid naar financiële risico's, die bestaan uit de categorieën actuariële risico's en beleggingsrisico's en niet-financiële risico's. De niet financiële risico's worden als volgt ingedeeld:

3.1 Vermogensbeheer	3.2 Pensioenbeheer	4.1 Intern en compliance	4.2 Strategisch
3.1.1 Kwaliteit	3.2.1 Kwaliteit	4.1.1 Kwaliteit	4.2.1 Afhankelijkheid
3.1.2 Continuïteit	3.2.2 Continuïteit	4.1.2 Continuïteit	4.2.2 Verandervermogen
3.1.3 Integriteit	3.2.3 Integriteit	4.1.3 Integriteit	4.2.3 Beeldvorming extern
3.1.4 ESG	3.2.4 IT	4.1.4 IT	4.2.4 Draagvlak
3.1.5 Financieel rapporteur		4.1.5 Juridisch	4.2.5 Relatie toezicht

Elk kwartaal wordt een analyse uitgevoerd van de risico's en wordt hierover gerapporteerd. Daarbij wordt voor niet-financiële risico's beoordeeld of er aanleiding is om de inschatting van de kans en impact van het risico aan te passen en wordt de volledigheid en de werking van de beheersmaatregelen beoordeeld en waar nodig periodiek aangepast.

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie (BAC) heeft vijf keer vergaderd in 2023.

Onderwerpen die zijn besproken waren onder meer de volgende:

- de monitoring van de beleggingen via diverse rapportages en via presentaties van de diverse vermogensbeheerders;
- beoordeling van de risicorapportages van de risico reporter en de uitvoerder van de matching portefeuille;
- de omzetting van het Investment Plan in een Statement of Investment Principles (SIP) dat in principe niet meer elk jaar wordt geactualiseerd maar ad hoc bij wijzigingen in het beleid; daarnaast wordt er vanaf 2024 gewerkt met een vierjarenplan voor de beleggingsactiviteiten
- de rente- en valutaontwikkelingen en het beleid ten aanzien van het niveau van afdekking van deze risico's;
- het monitoren van het beleid van renteafdekking.
- gedurende het verslagjaar heeft enkele keren een reset van de swap portefeuille plaatsgevonden in verband met de overschrijding van de bandbreedte;
- in 2023 is verder gewerkt aan het inhoud geven aan het eerder geformuleerde duurzaamheidsbeleid (ESG);
- het volgens een vooraf bepaalde planning actualiseren van de investment cases;
- aanpassing van het beleid inzake afdekking van het renterisico waarbij voortaan maximaal 20% in plaats van 15% van het belegd vermogen wordt belegd in hoogwaardige staatsobligaties;
- de afwikkeling van de belegging in het vastgoedfonds van CBRE waarbij uiteindelijk in januari 2024 ongeveer de helft van de belegging (ruim € 6 miljoen) liquide is gemaakt en overgeboekt is naar het fonds;
- voorbereiding van de overgang naar central clearing van swaps, waarbij de mogelijkheid is geopend om te beleggen in een geldmarktfonds;
- de voorbereiding op de overgang naar een nieuw pensioencontract op basis van de Wet Toekomst Pensioenen (WTP).

Aandachtspunten van het bestuur

In het jaarverslag van 2022 heeft het bestuur aangegeven dat in 2023 onder meer aandacht zou worden besteed aan de hieronder genoemde zaken. Zoals achter elk onderwerp is aangegeven, zijn alle onderwerpen ook daadwerkelijk aan de orde geweest in 2023. Voor enkele onderwerpen wordt voor meer informatie verwezen naar de toelichting onder de paragraaf Bestuursvergaderingen.

- de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioencontract in samenwerking met sociale partners en alle belanghebbenden bij het pensioenfonds; onder meer een risicopreferentie-onderzoek onder de deelnemers en fondsorganen en een ALM-studie;
in het 3e kwartaal van 2023 heeft een risicopreferentie-onderzoek plaatsgevonden onder alle deelnemers; meer hierover is hierna vermeld bij de in 2023 door het bestuur behandelde onderwerpen; de ALM-studie is vooralsnog gepland voor de tweede helft van 2024.
- de toekomst van het pensioenfonds;
tijdens de studiedag in maart is uitgebreid gesproken over de strategie en de toekomst van het fonds mede in verband met de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.
- het vernieuwen van de aflopende pensioenbeheerovereenkomst;
de pensioenbeheerovereenkomst met APS is verlengd voor de jaren 2024 en 2025; daarnaast is in de loop van het jaar gestart met een onderzoek naar mogelijke alternatieven voor de pensioenuitvoering; meer hierover is hierna vermeld bij de in 2023 door het bestuur behandelde onderwerpen.
- de communicatie met alle belanghebbenden onder meer met behulp van de interactieve website inclusief een pensioenplanner en voorlichtingscampagnes;
in 2023 is enkele keren via de website gecommuniceerd over de voortgang van de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel; voorts is met name gecommuniceerd over de financiële positie, de toeslagen en de in 2023 gehouden verkiezingen voor vacatures in het bestuur.
- het actualiseren van alle fondsdocumenten en de jaarplannen van alle commissies;
alle fondsdocumenten en jaarplannen zijn gedurende het jaar, waar nodig, geactualiseerd.
- het optimaliseren van het beleggingsbeleid op basis van de in het beleggingsplan 2023 opgenomen actiepunten waaronder de afronding van de vereenvoudiging van de beleggingsportefeuille.
hiervoor verwijzen wij naar de hiervoor vermelde onderwerpen die de beleggingsadviescommissie in 2023 heeft behandeld.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft in 2023 acht keer vergaderd. Dit betrof zes reguliere vergaderingen, een extra vergadering over enkele WTP-gerelateerde onderwerpen en een studiedag. Naast de reguliere onderwerpen stonden de volgende onderwerpen op de agenda van de bestuursvergaderingen:

- de deskundigheid en de evaluatie van het functioneren van het bestuur;
 - diverse beleggingsonderwerpen waarbij besluiten werden genomen op basis van een door de beleggingsadviescommissie uitgebracht advies;
 - vaststelling van diverse geactualiseerde formele documenten zoals de pensioenreglementen en de Abtn;
 - de monitoring van de financiële positie;
 - de diverse risicorapportages van Russell en Caceis;
 - het risicomanagement voor de financiële en niet-financiële risico's;
 - de uitkomsten van de onafhankelijke zelfevaluatie van het bestuur;
 - de rapportages van de diverse sleutelfunctiehouders en het opvolgen van de aanbevelingen uit deze rapportages;
 - de haalbaarheidstoets en het overleg met sociale partners over pensioenzaken;
 - de financiële positie van het fonds;
 - de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel;
 - het onderzoek naar mogelijke alternatieven voor de pensioenuitvoering;
 - de kaderstelling 2023-2025 en de vaststelling van de premie voor 2023 en 2024;
 - de toeslagverlening per 1 januari 2024.
- Een aantal onderwerpen wordt elders in dit jaarverslag besproken. Op de laatste vijf onderwerpen wordt hierna verder ingegaan.

De financiële positie van het fonds

Er was in 2023 sprake van een relatief stabiele ontwikkeling van de dekkingsgraad.

Eenzijds was er sprake van een geleidelijke stijging van de rente in de loop van het jaar waardoor de voorziening pensioenverplichtingen daalde. Aan het einde van 2023 was de rente weer net lager dan aan het begin van het jaar. Het belegd vermogen steeg licht als gevolg van het positieve rendement op de beleggingen.

De dekkingsgraad liet in 2023 een lichte groei zien van 117,6% in januari tot 118,4% in december.

De beleidsdekkingsgraad daalde van 123,2% in januari tot 119,7% in december 2023.

De voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel

Ook in 2023 is weer veel aandacht besteed aan de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioencontract onder de Wet Toekomst Pensioenen (WTP). Deze wet is in mei 2023 ook door de Eerste Kamer aangenomen en is per 1 juli 2023 in werking getreden. Pensioenfondsen hebben tot uiterlijk 1 januari 2028 de tijd om hun pensioenregeling aan te passen. De belangrijkste doelen van de wet zijn:

- een aanvullend pensioen dat sneller stijgt
- een persoonlijker en duidelijker pensioenopbouw en
- een pensioenstelsel dat beter aansluit bij de mensen die niet meer 40 jaar bij een werkgever werken.

Project sociale partners

Sociale partners betrokken bij Alliance - dat zijn de werkgevers en de centrale ondernemingsraad (COR) - bepalen de vorm en inhoud van de nieuwe pensioenregeling.

In het voorjaar van 2022 heeft de werkgever, na afstemming met de centrale ondernemingsraad, Willis Towers Watson (WTW) benoemd als projectmanager voor de overgang naar het nieuwe pensioencontract.

Deze projectmanager werkt in principe voor alle betrokken partijen (werkgever, COR en het pensioenfonds).

Er is een uitgebreide projectplanning opgesteld en rond de zomer van 2022 zijn er vier kennis-sessies geweest voor alle betrokken partijen.

Er is een stuurgroep waar de uiteindelijke besluitvorming zal plaatsvinden en er is een pensioenwerkgroep die sociale partners (vertegenwoordigd in de stuurgroep) adviseert over alle aspecten met betrekking tot het nieuwe pensioencontract. Alliance is met een bestuurslid in beide groepen vertegenwoordigd. Aan het einde van 2022 zijn de eerste voorstellen voorgelegd aan de stuurgroep.

Keuze flexibele pensioencontract

Begin 2023 heeft de stuurgroep een principebesluit genomen over de hoofdlijnen van de nieuwe pensioenregeling.

Er is gekozen voor het flexibele pensioencontract met - zo mogelijk - een risicodelingsreserve en een collectieve uitkeringsfase. De stuurgroep heeft het pensioenfonds verzocht om voorlopige berekeningen uit te voeren om de consequenties van deze keuze inzichtelijk te maken. De uitkomsten van deze berekeningen zijn in april 2023 besproken in het bestuur en vervolgens gedeeld met sociale partners. De voorlopige berekeningen hebben aangetoond dat de overgang naar het nieuwe pensioencontract voor bijna alle deelnemers een positief effect zal hebben op de hoogte van de pensioenaanspraken.

Risicopreferentie-onderzoek

Vervolgens is direct na de zomer door het fonds een risicopreferentie-onderzoek (RPO) gehouden onder alle deelnemers en onder de organen van het fonds. De uitkomsten van dit onderzoek zijn van belang voor het bepalen van de risicohouding in de nieuwe pensioenregeling en daarmee de lifecycles in het flexibele contract.

Ruim 760 deelnemers hebben meegedaan aan het onderzoek waarbij vragen zijn gesteld over beleggen, risico en solidariteit.

De meeste deelnemers gaven aan een gemiddeld risico te willen nemen met de beleggingen voor hun pensioen.

Gepensioneerden hebben de voorkeur voor wat minder risico. Deelnemers met een hoger inkomen en jongeren kiezen vaker voor een hoger risico met de beleggingen.

Voor de helft van de deelnemers aan het onderzoek is het pensioen van Alliance heel belangrijk voor hun inkomen (later). Ruim de helft geeft aan de voorkeur te geven aan een pensioen dat meebeweegt met de economie. Dit geldt vooral voor jongeren en deelnemers met een relatief hoog inkomen. Maar ook gepensioneerden geven de voorkeur aan een pensioen dat ieder jaar kan veranderen.

Jongeren geven vaker aan dat Alliance moet streven naar een zo hoog mogelijk pensioen, terwijl ouderen liever zien dat het pensioenfonds zorgt voor een pensioen dat zo min mogelijk schommelt. Gemiddeld genomen vonden deelnemers een schommeling van 5,6% van hun maandelijkse pensioen acceptabel.

De meeste deelnemers aan het onderzoek vinden solidariteit binnen de pensioenregeling belangrijk. Dat geldt voor gepensioneerden, actieve deelnemers en gewezen deelnemers. Gepensioneerden gaven dit het vaakst aan.

Jongere deelnemers vinden solidariteit tussen de verschillende generaties, dus tussen jong en oud, minder belangrijk. Zij geven de voorkeur aan solidariteit binnen de verschillende generaties.

Datakwaliteit

Een ander belangrijk onderdeel van de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe stelsel, en dan met name met het oog op het invaren van de bestaande aanspraken, is er voor te zorgen dat de datakwaliteit op orde is. Daartoe volgt het fonds het kader datakwaliteit zoals opgesteld door de Pensioenfederatie en de richtlijnen daarvoor van DNB.

Het fonds wordt daarbij ondersteund door Montae.

Een van de onderdelen van het kader datakwaliteit is het houden van een uitgebreid onafhankelijk onderzoek naar de kwaliteit van de geregistreerde aanspraken in de pensioenadministratie. Dit onderzoek wordt voor Alliance verricht door Milliman. Het onderzoek is halverwege 2023 gestart en de uitkomsten worden in het voorjaar besproken met de pensioenuitvoerder (Achmea Pensioenservices) en met het bestuur.

Het onderzoek naar mogelijke alternatieven voor de pensioenuitvoering

Ter voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioencontract is in 2023 diverse keren gesproken met de pensioenuitvoeringsorganisatie Achmea Pensioenservices (APS).

APS heeft in 2023 besloten om - mede ten behoeve van de administratie voor het nieuwe pensioencontract - over te gaan naar een nieuw administratieplatform dat nog in ontwikkeling is. Daarbij is aangegeven wat ongeveer de eenmalige transitiekosten voor Alliance zullen zijn en wat de te verwachten jaarlijkse kosten zullen zijn na de transitie. Het bestuur heeft aangegeven zowel de transitiekosten als de jaarlijkse kosten na de transitie te hoog te vinden.

In verband daarmee en in verband met de onzekerheid over het nieuwe administratieplatform heeft het bestuur besloten om een zogenaamd Plan B uit te werken. Hierbij is – onder begeleiding van een externe consultant – een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke alternatieven. Hieruit is gebleken dat het fonds bij een tweetal alternatieve pensioenuitvoerders terecht zou kunnen tegen lagere kosten. Aan het einde van het verslagjaar was door het bestuur nog geen besluit genomen over Plan B. In 2024 zal dit een vervolg hebben.

De kaderstelling 2023-2025 en de vaststelling van de premie voor 2024

Als gevolg van de gedaalde rente in de afgelopen jaren is er tot en met 2022 steeds een verlies op premie geleden. Dit is weergegeven in onderstaande tabel.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Premiedekkingsgraad	112,4%	75,7%	72,4%	70,5%	82,1%	88,4%	85,8%
Resultaat op premie (x € 1.000)	1.272	-/- 3.744	-/- 4.131	-/- 4.462	-/- 1.471	-/- 710	-/- 1.470

De pensioenpremie was in 2023 voor de eerste keer voldoende om de pensioenopbouw volledig uit de premie te financieren.

Als de premie niet voldoende is dan gaat dit ten koste van het vermogen en de dekkingsgraad van het pensioenfonds en beperkt de mogelijkheden van indexering. In overleg met sociale partners is daarom besloten om de pensioenopbouw afhankelijk te maken van de stand van de beleidsdekkingsgraad. Uitgangspunt daarbij is dat het pensioenfonds bij een hogere dekkingsgraad bereid is om een groter verlies op premie te accepteren dan bij een lage dekkingsgraad.

Daartoe is de volgende staffel in het pensioenreglement opgenomen:

Beleidsdekkingsgraad ultimo oktober	Opbouwpercentage
Lager dan 104,3%	1,531
Tussen 104,3% en 110%	1,617
Tussen 110% en reservetekortgrens	1,703
Boven reservetekortgrens	1,875

Het bestuur heeft aan sociale partners voorgesteld om een nieuwe driejarige cdc-periode vast te stellen van 2023 tot en met 2025. Dit mede gelet op de verwachte overgang naar het nieuwe pensioen contract per 1 januari 2026. Daarbij is door het bestuur aangegeven dat in het reglement een bepaling zou worden toegevoegd dat de premiedekkingsgraad vanaf 2023 nooit lager zou mogen uitkomen dan 80%.

Sociale partners hebben hiermee ingestemd en er is een nieuwe opdrachtaanvaarding ondertekend.

In het najaar van 2023 is in het bestuur en met het verantwoordingsorgaan gesproken over de premie voor 2024.

Vanaf 1 juli 2023 zijn de maximale rendementsparameters en de minimaal te hanteren groeivoeten voor prijs- en loonindex aangepast (n.a.v. het advies van de Commissie Parameters 2022). De maximaal te hanteren rendementen zijn verlaagd en de minimaal te hanteren groeivoeten voor prijs- en loonindex zijn verhoogd. De Nederlandsche Bank heeft becijferd dat als gevolg hiervan de gedempte kostendeekkende premie gemiddeld met circa 14,0% toeneemt. Om een stabiele premie te kunnen realiseren mogen pensioenfondsen bij de premievaststelling voor 2024 éénmalig het rendement op vastrentende waarden opnieuw vastzetten voor een periode van 5 jaar

De opbouw zou volgens het beleidskader in 2024 naar 1,703% gaan, maar er is een mogelijkheid om de opbouw op 1,875% te handhaven. De premiedekkingsgraad zou dan in 2024 137% bedragen, ervan uitgaande dat de rente opnieuw voor vijf jaar wordt vastgezet.

Het bestuur heeft besloten om de rente op vastrentende waarden inderdaad opnieuw voor vijf jaar vast te zetten.

Dit is voordelig voor de actieven omdat dan een hogere opbouw kan worden gegeven. Een hogere opbouw gaat wel ten koste van de dekkingsgraad en dat heeft invloed op de ruimte voor indexatie.

De premiedekkingsgraad blijft echter wel ongeveer 137% en dat is ruim boven de 100.

Per 1 januari 2023 is een relatief hoge indexatie gegeven die ten koste is gegaan van de hoogte van de dekkingsgraad.

Dit zou ten koste kunnen gaan van de opbouw in volgende jaren op basis van de staffel. Het gaat nu om een relatief klein verschil tussen een opbouw van 1,703% of 1,875%.

Het bestuur heeft geoordeeld het evenwichtig te vinden om in 2024 een opbouw te geven van 1,875%.

Het bestuur heeft besloten om

- het rendement op vastrentende waarden opnieuw vast te zetten voor vijf jaar;
- het opbouwpercentage voor 2024 in afwijking van het beleidskader vast te stellen op 1,875%;
- de premie voor 2024 ongewijzigd vast te stellen op 15%.

Het bestuur acht dit evenwichtig op basis van de volgende argumentatie:

- In december 2022 is voor drie jaar een beleidskader afgesproken dat een link legt tussen de dekkingsgraad en de geambieerde opbouw, juist ook met het oog op evenwichtigheid. Als het rendement op vastrentende waarden niet opnieuw zou worden vastgesteld, zou moeten worden afgeweken van dit beleidskader, in de zin dat het opbouwpercentage verder verlaagd zou worden.
- De premiedekkingsgraad blijft ruim boven de afgesproken ondergrens van 80%, zelfs boven de 100%. In 2023 zal de premiedekkingsgraad ongeveer 112% bedragen. Uit de berekeningen blijkt dat de premiedekkingsgraad voor 2024 (naar de stand van de rente per 31 oktober 2023) boven de actuele dekkingsgraad ligt, waarmee de premie de dekkingsgraad verhoogt en daarmee ook de in de toekomst te verwachten toeslagen.
- Dat de premie-inleg van 2024 een (kleine) verhoging van de dekkingsgraad oplevert en daarmee een (lichte) verbetering van de toeslagverwachting is met name in het voordeel van gepensioneerden en gewezen deelnemers. Dit is nog steeds het geval als dit besluit genomen wordt, zij het in iets mindere mate

Bovendien heeft het bestuur het volgende overwogen:

- Het verlagen van de premiedekkingsgraad levert een licht nadeel op voor gepensioneerden en een materieel voordeel voor actieven.
Voor 1 januari 2024 neemt het bestuur ook een besluit over een extra toeslag (meer dan volgens de reguliere FTK-regels). Daarvoor geldt dat dit in het voordeel is van gepensioneerden, terwijl het leidt tot beperkte verlaging van het pensioenresultaat voor actieven.
- Het bestuur onderkent dat het besluit van het vastzetten van de rente voor de gedempte kostendeekkende premie geldt voor de komende 5 jaar. Er is gerede kans dat in die periode de rente daalt, en daarmee de premiedekkingsgraad afneemt. De afspraak dat de premiedekkingsgraad niet mag dalen onder de 80% blijft gelden. Er is ook een kans dat de rente stijgt.
- De pensioenopbouw voor actieven volgens het kader werd in de tijd van het vaststellen van het kader marktconform genoemd door sociale partners. Er kan worden betoogd dat de marktomstandigheden op dit moment zijn veranderd: de marktrente is flink hoger, wat een hogere pensioenopbouw mogelijk maakt.

De toeslagverlening per 1 januari 2023 en 1 januari 2024

Toeslag per 1 januari 2023

Het bestuur heeft besloten tot het verlenen van een reguliere indexatie per 1 januari 2023 van 1,49% aan de actieve deelnemers en 6,49% aan de inactieve deelnemers (= slapers en gepensioneerden). De reguliere indexatie is gebaseerd op de regels ten aanzien van toekomst bestendig indexeren.

Voorts is besloten tot het verlenen van een extra indexatie aan de actieve deelnemers van 0,67% en aan de inactieve deelnemers van 2,35%. De totale toeslagverlening per 1 januari 2023 komt hiermee uit op 2,16% voor de actieven en 8,84% voor de inactieven.

Toeslag per 1 januari 2024

De maatstaf voor de inflatie per eind oktober 2023 was negatief waardoor geen indexatie zou kunnen worden toegekend aan de inactieven. De oorzaak hiervan is deels de CPI methodewijziging van het CBS. Net als bij andere pensioenfondsen zou het mogelijk moeten zijn om het indexatiebesluit in 2023 te baseren op een gecorrigeerde inflatie over 2023, rekening houdend met de wijzigingen die het CBS in juni 2023 heeft doorgevoerd in de vaststelling van de CPI.

DNB heeft aangegeven dat geen bezwaar te hebben tegen deze methode.

Door de actuaris zijn enkele varianten ten aanzien van de toeslagverlening berekend en voorgelegd aan het bestuur, rekening houdend met het handhaven van een bepaalde minimum dekkingsgraad.

Uiteindelijk is besloten om te indexeren op basis van de gewijzigde CPI per 1 januari 2024 en te corrigeren voor het feit dat de indexatie per 1 januari 2023 anders zou zijn geweest als ook per die datum de gewijzigde CPI zou zijn toegepast. De indexatie komt dan voor de actieven uit op 2,91% regulier en extra 1,20% is totaal 4,11%. Voor de inactieven komt de indexatie dan uit op 0,0% regulier en 1,40% extra is totaal 1,40%. De dekkingsgraad na indexatie zou daarmee uitkomen op 117,2%.

Eind 2022 is besloten de indexatie zodanig vast te stellen dat de dekkingsgraad niet verder zou dalen dan tot 117,5%.

De redenen om minder dan de maximale ruimte te benutten waren:

- Voorzichtig zijn, zeker omdat de economische verwachtingen onzeker zijn.
- Een tweede reden voor voorzichtigheid is de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.
- De derde reden houdt verband met de kans op korten, die bij minder indexatie afneemt.

Door toepassing van bovenvermelde variant zou de dekkingsgraad dus iets lager worden dan 117,5%.

Door toepassing van deze methodiek zullen de actieven er op achteruit gaan door generatie-effecten. Maar dat is bij indexatie altijd het geval. Wat nu aan indexatie wordt gegeven gaat ten koste van latere indexatiemogelijkheden.

De actieven krijgen een iets hogere indexatie (4,11% i.p.v. 3,0%) en de inactieven hebben het voordeel dat er toch wordt geïndexeerd (1,40% i.p.v. 0%). Met name de gepensioneerden hebben voordeel omdat zij dit direct merken in hun pensioenuitkering.

Ook de generatie-effecten zijn berekend voor bovenvermelde en de andere varianten.

De generatie-effecten voor de gekozen variant zijn als volgt:

- Een extra indexatie is direct in het belang van de gepensioneerden (0 tot 1,40%).
- Voor de inactieve deelnemers is er een beperkte verbetering in het pensioenresultaat.
- Voor de actieve deelnemers is er een beperkte achteruitgang in het pensioenresultaat (tot circa 1%), met uitzondering van enkele oudere en enkele jongere geboortejaren; let wel dit is het verschil ten opzichte van het toekennen van een reguliere indexatie van 3% voor actieven.
- Als gevolg van het nu extra toekennen van indexaties, zijn de indexaties in de eerstvolgende jaren lager. Inhaalindexaties komen later in de tijd te liggen. De gepensioneerde heeft hier direct profijt van.
- Voor actieven (die dus nog opbouwen) heeft een latere indexatie meer waarde, omdat dan de opgebouwde aanspraak hoger is.

Het bestuur heeft in de besluitvorming de volgende overwegingen meegewogen:

- Hoewel de indexatie voorwaardelijk is heeft het pensioenfonds een duidelijke toeslagambitie.
- De afgelopen jaren heeft het fonds die ambitie niet ten volle waar kunnen maken, de toeslagen in de afgelopen jaren zijn lager geweest dan de inflatiecijfers.
- Pensioengerechtigden worden direct geconfronteerd met stijgende prijzen, het is in hun belang dat het inkomen daarin meestijgt.
- Actieven ondervinden er nadeel van als extra indexatie wordt toegekend (bovenop de indexatie die volgens FTK-regels toegestaan is), dit nadeel is evenwel beperkt.
- In het besluit dat het fonds neemt over de premie en opbouw in 2024 wordt ook afgeweken van de FTK-regels, en we zien daar dat er een voordeel is voor de actieven, tegenover een (beperkt) nadeel voor gepensioneerden.
- De wetgever laat toe dat in 2023 een extra indexatie wordt toegekend, vooruitlopend op het nieuwe stelsel. In het nieuwe stelsel is indexatie eerder mogelijk. De intentie tot invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken is eind 2022 door sociale partners uitgesproken. In 2023 heeft het pensioenfonds met sociale partners stappen gezet in de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe stelsel en is een voorkeur voor invaren bevestigd.
- Op het moment van invaren wordt opnieuw getoetst of de verdeling van het vermogen evenwichtig is, daarbij wordt ook de extra toeslagverlening van 2022 en 2023 betrokken.

Zoals hiervoor vermeld is bij de besluitvorming ruim aandacht besteed aan een evenwichtige afweging van alle belangen. Voorts is uitgebreid gesproken over de tijdige, juiste en volledige communicatie naar de deelnemers over het toeslagbesluit, rekening houdend met de richtlijnen daarover van de AFM en DNB.

In de eerste week van januari 2024 is op de website uitgebreid gecommuniceerd en eind februari is onder alle deelnemers een nieuwsbrief verspreid met informatie over de indexatie.

FINANCIËN

De financiële positie en de ontwikkeling daarvan kan als volgt worden toegelicht.

	<i>Pensioen- Vermogen</i>	<i>Technische Voorzieningen</i>	<i>% Dekkings- Graad</i>
Stand per 31 december 2022	556.670	482.727	115,3%
Renteontwikkeling	0	15.375	-3,6%
Beleggingsresultaten	61.553	0	12,4%
Premiebijdragen	13.136	11.450	-0,2%
Uitkeringen	-22.149	-22.179	1,1%
Actuariële grondslagen	0	265	-0,1%
Waardeoverdrachten	-708	-481	0,0%
Overige	-1.848	25.268	-6,5%
Stand per 31 december 2023	606.654	512.425	118,4%

Ten opzichte van het voorgaande boekjaar kan het verloop van de dekkingsgraad als volgt worden geïllustreerd.

	2023	2022
Stand per 31 december vorig boekjaar	115,3%	126,4%
Renteontwikkeling	-3,6%	49,2%
Beleggingsresultaten	12,4%	-51,6%
Premiebijdragen	-0,2%	-1,5%
Uitkeringen	1,1%	1,0%
Actuariële grondslagen	-0,1%	-0,9%
Waardeoverdrachten	0,0%	0,0%
Overige	-6,5%	-7,3%
Stand per 31 december boekjaar	118,4%	115,3%

HERSTELPLAN

Omdat de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) ultimo 2022 nog niet in werking was getreden, heeft het pensioenfonds op basis van de dekkingsgraad ultimo 2022 in het voorjaar van 2023 een nieuw herstelplan ingediend. Dit is gedaan op 22 maart 2023. Uit dit herstelplan blijkt dat het fonds ultimo 2027 weer een beleidsdekkingsgraad heeft die hoger is dan de vereiste dekkingsgraad. Het fonds zal dus op basis van de verwachtingen in vijf jaar herstellen. Het herstelplan is op 23 mei 2023 door DNB goedgekeurd.

Hieronder is de ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2023 vermeld.

Hierin is te zien dat de dekkingsgraad is gedaald door de rentedaling in 2023 en door de toeslagverlening (indexering) per 1 januari 2024 maar is gestegen als gevolg van het positieve rendement op de beleggingen.

Stand 1 januari 2023	115,3%
Effecten op de dekkingsgraad:	
• Premie	-0,2%
• Rendement	12,4%
• Uitkeringen	1,1%
• Indexering	-2,4%
• Rente	-3,6%
• Actuariële grondslagen	-0,1%
• Overige effecten	-4,1%
Dekkingsgraad ultimo 2023	118,4%
Vereiste dekkingsgraad ultimo 2023	124,1%

BELEGGINGEN

Strategische beleggingsmix

In 2019 is de laatste ALM-studie gehouden. De strategische beleggingsmix is in 2023 als volgt gewijzigd.

Het aandeel staatsobligaties als onderdeel van de matching portefeuille is verhoogd van 15% naar 20%.

In verband hiermee is het aandeel investment grade credits verlaagd van 23,5% naar 17,8% en het aandeel developed markets equity verhoogd van 34,5% naar 35,2%.

In 2022 is besloten om in verband met de overgang naar het nieuwe pensioen contract om in 2023 nog geen nieuwe ALM-studie uit te voeren. Eerst werden de resultaten afgewacht van het risicopreferentie-onderzoek dat in de tweede helft van 2023 is gehouden onder alle deelnemers aan het pensioenfonds. Naar verwachting zal er in de tweede helft van 2024 een nieuwe ALM-studie worden uitgevoerd.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Pensioenfonds Alliance heeft een verantwoord beleggingsbeleid met als uitgangspunt een risicopreferentie-onderzoek onder deelnemers, bestuursleden en organen. Onderdeel van het ESG-beleid is de ESG-strategie die bestaat uit het ESG-Investment Belief, ESG Mission Statement en de ESG Governance, zoals hieronder uiteengezet. (ESG: Environment, Social and Governance).

ESG - strategie

Onderdeel van het ESG-beleid is de ESG-strategie die bestaat uit het ESG Investment Belief, ESG Mission Statement, ESG Objectives, zoals hieronder uiteengezet.

ESG Investment Belief

Alliance gelooft dat het inbedden van ESG-overwegingen in het beleggingsbeleid belangrijk is vanuit een financieel, sociaal, reputatie en risicomanagementperspectief en dat deze overwegingen ingebed kunnen worden zonder het verwachte rendement op de langere termijn te beïnvloeden.

Mission Statement:

De doelstellingen van de ESG-strategie van Alliance zijn om te voldoen aan alle toepasselijke (nationale en internationale) wet- en regelgeving met betrekking tot ESG en om - voor zover praktisch mogelijk - aan de verwachtingen van haar deelnemers en de bredere samenleving in dit opzicht te voldoen. Alliance streeft ernaar ESG-overwegingen in alle activaklassen in de portefeuille in de loop van de tijd op een gecontroleerde en voorzichtige manier in te bedden, zonder het verwachte rendement en risicoprofiel van de totale portefeuille te beïnvloeden en tegelijkertijd het (eenmalige en doorlopende) kostenniveau onder controle te houden.

Governance:

Het bestuur is uiteindelijk verantwoordelijk voor het algemene ESG-beleid. De beleggingsadviescommissie adviseert het bestuur bij het ontwerp, de implementatie en het toezicht op het ESG-beleid. Het bestuur rapporteert aan het verantwoordingsorgaan over het ESG-beleid en de manier waarop het is geïmplementeerd.

ESG - implementatie

De ESG-doelstellingen worden expliciet in aanmerking genomen bij de keuze van een activaklasse (ondersteund door ALM-analyse) en bij de bepaling van de actieve of passieve implementatie van een activaklasse. ESG-implementatie vindt plaats door de selectie en monitoring van fondsen die voldoen aan de ESG-principes hieronder. Ingeval een beleggingsfonds in de portefeuille niet (meer) voldoet aan deze principes, zal het bestuur ernaar streven het beleggingsfonds te vervangen door een geschikt alternatief, zodra redelijk praktisch, rekening houdend met de impact op het rendement, het risico en de impact op het pensioenfonds.

Uitsluitingen:

Alliance belegt niet (direct of indirect) in bedrijven, entiteiten of landen die niet zijn toegestaan door toepasselijke wet- en regelgeving. Dit betekent dat bedrijven die betrokken zijn bij de productie van clustermunities zijn uitgesloten. Ook zijn investeringen in organisaties, entiteiten of landen die onder de toepasselijke sanctieregelgeving vallen uitgesloten.

Screening

Alliance streeft ernaar te beleggen in beleggingsfondsen die geen of slechts een beperkte blootstelling hebben aan 'controversiële' bedrijven, met de controverse op basis van schendingen van de Global Compact-principes van de VN, die 10 beginselen omvatten met betrekking tot mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie.

Integratie

In het geval van actief beheerde beleggingsfondsen, streeft Alliance ernaar om te beleggen in fondsen die worden beheerd door managers die ESG-factoren aantoonbaar integreren in hun beleggingsproces, en tegelijkertijd erkennen dat deze factoren een wezenlijk onderdeel zijn van het selectieproces. Vooral een focus op governance (inclusief het gedrag van het topmanagement) is belangrijk, omdat dit een aanzienlijke impact kan hebben op het risicoprofiel en de waardering van een belegging.

Positieve selectie:

Alliance heeft de ambitie om een positieve bijdrage te leveren aan een betere wereld, in het bijzonder met betrekking tot klimaatactie, schone energie en duurzame consumptie. Dit valt samen met de doelen 7, 8 en 12 zoals gedefinieerd in de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. Deze ambitie kan mogelijk worden gerealiseerd door een beleggingsfonds te selecteren dat op deze specifieke thema's is gericht, zolang het voldoet aan alle andere investeringscriteria. Belangrijk is om rekening te houden met de mogelijke ongewenste (sociale) bijwerkingen in het due diligence-proces, evenals de mogelijke risico's van verhoogde waarderingen van dergelijke fondsen.

Actief eigenaarschap:

Alliance streeft ernaar te beleggen in beleggingsfondsen die worden beheerd door managers die - waar relevant - een proxy-stem- en engagementbeleid hebben waarin ESG-overwegingen zijn verwerkt en die rapporteren over deze activiteiten.

ESG - monitoring

Alliance volgt de uitvoering van het ESG-beleid op basis van de volgende rapporten:

- De custodian (bewaarder) rapporteert over bedrijven die niet op kwartaalbasis aan de investeringscriteria voldoen (op basis van doorkijkgegevens) en streeft ernaar ook ESG-scores te rapporteren.
- De fiduciaire manager rapporteert op kwartaalbasis de ESG-beoordelingen van de actieve fondsbeheerders (op basis van hun voortdurende manager monitoring).
- De fondsbeheerders van de actief beheerde fondsen rapporteren de resultaten van hun ESG-integratie in de vergadering met de beleggingsadviescommissie.
- De fondsbeheerders (zowel actieve als passieve) rapporteren hun actieve eigendomsactiviteiten op zijn minst op jaarlijkse basis (indien van toepassing en relevant). De bovenstaande rapporten worden beoordeeld in de kwartaalvergaderingen van de beleggingsadviescommissie. Het bestuur, de beleggingsadviescommissie en het verantwoordingsorgaan bespreken minimaal één keer per jaar het ESG-beleid (dat wil zeggen de strategie, implementatie en monitoring). Alliance communiceert over haar ESG-beleid via haar jaarverslag en website nieuwsbrief.

ESG risico's en duurzaamheidsrisico's

Het beleid van het pensioenfonds is om duurzaamheidsrisico's te integreren in de beleggingsoplossingen door relevante risico's te identificeren, te evalueren en te beheren in ons beoordelingsproces van managers. Duurzaamheidsrisico's zijn het meest relevant voor beleggingsresultaten wanneer ze financiële materialiteit vertonen en, zoals alle beleggingsrisico's, worden opgenomen door het verwachte risico in evenwicht te brengen met de verwachte beloning. Dit is wat het pensioenfonds verwacht van de managers die een actieve implementatie voeren.

Duurzaamheidsrisico's worden expliciet in aanmerking genomen bij de keuze van een activaklasse (ondersteund door ALM-analyse) en bij de bepaling van de actieve of passieve implementatie van een activaklasse. Bij de keuze van een passieve implementatie kan de manager de eerdere overweging tussen verwacht risico en verwachte beloning niet maken. Voor de passieve invulling kiest het pensioenfonds voor een ESG-benchmark.

Het pensioenfonds houdt geen rekening met de belangrijkste ongunstige effecten in de zin van artikel 4 van de Informatieverschaffingsverordening (SFDR) en de nog te verschijnen secundaire wetgeving. Het pensioenfonds is van mening dat effectief rekenschap van de belangrijkste ongunstige effecten gepaard gaat met onzekerheid, complexiteit en kosten. Voorlopig wegen die aspecten zwaarder dan het additionele resultaat. Zodra betrouwbare data op kosten efficiënte wijze beschikbaar zijn en uit deelnemersonderzoek blijkt dat dit wel op prijs wordt gesteld, kan het pensioenfonds het beleid heroverwegen. De pensioenregeling van Pensioenfonds Alliance is geen artikel 8 of artikel 9 product in de zin van de Informatieverschaffingsverordening.

Uitsluitingen:

Alliance belegt niet (direct of indirect) in bedrijven, entiteiten of landen die niet zijn toegestaan door toepasselijke wet- en regelgeving. Dit betekent dat bedrijven die betrokken zijn bij de productie van clustermunities zijn uitgesloten. Ook zijn investeringen in organisaties, entiteiten of landen die onder de toepasselijke sanctieregelgeving vallen uitgesloten.

Screening:

Alliance streeft ernaar te beleggen in beleggingsfondsen die geen of slechts een beperkte blootstelling hebben aan 'controversiële' bedrijven, met de controversie op basis van schendingen van de Global Compact-principes van de VN, die 10 beginselen omvatten met betrekking tot mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie.

Integratie:

In het geval van actief beheerde beleggingsfondsen, streeft Alliance ernaar om te beleggen in fondsen die worden beheerd door managers die ESG-factoren aantoonbaar integreren in hun beleggingsproces, en tegelijkertijd erkennen dat deze factoren een wezenlijk onderdeel zijn van het selectieproces. Vooral een focus op governance (inclusief het gedrag van het topmanagement) is belangrijk, omdat dit een aanzienlijke impact kan hebben op het risicoprofiel en de waardering van een belegging.

Positieve selectie:

Alliance heeft de ambitie om een positieve bijdrage te leveren aan een betere wereld, in het bijzonder met betrekking tot klimaatactie, schone energie en duurzame consumptie. Dit valt samen met de doelen 7, 8 en 12 zoals gedefinieerd in de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. Deze ambitie kan mogelijk worden gerealiseerd door een pensioenfonds te selecteren dat op deze specifieke thema's is gericht, zolang het voldoet aan alle andere investeringscriteria. Belangrijk is om rekening te houden met de mogelijke ongewenste (sociale) bijwerkingen in het due diligence-proces, evenals de mogelijke risico's van verhoogde waarderingen van dergelijke fondsen.

Actief eigenaarschap:

Alliance streeft ernaar te beleggen in beleggingsfondsen die worden beheerd door managers die - waar relevant - een proxy-stem- en engagementbeleid hebben waarin ESG-overwegingen zijn verwerkt en die rapporteren over deze activiteiten.

Rendement

Het pensioenfonds heeft 2023 afgesloten met een positief rendement van 11,3%, dat is 1,4%-punt onder de benchmark. Per beleggingscategorie is de volgende performance behaald.

Netto rendement

	<i>Performance 2023</i>	<i>Benchmark 2023</i>
Aandelen	19,0%	19,3%
Vastrentende waarden	7,3%	7,4%
Onroerend goed	-1,6%	1,4%
Private equity	-3,3%	-3,3%
Totaal rendement (excl. afdekking renterisico, valutarisico en hoogwaardige obligaties)	9,9%	11,3%
Totaal rendement (incl. afdekking renterisico, valutarisico en hoogwaardige obligaties)	11,3%	12,7%

Alliance beoordeelt de beleggingsresultaten door middel van een vergelijking met een objectieve maatstaf (benchmark). De beleggingsresultaten waren 0,5% lager dan de benchmark. Alle categorieën scoorden lager dan de benchmark. In de beleggingsadviescommissie zijn de resultaten besproken en heeft de fiduciair manager de afwijkingen ten opzichte van de benchmark toegelicht. Het rendement op private equity is gebaseerd op de laatst ontvangen fondsrappportages (3e kwartaal 2022).

Asset mix

Ultimo 2023 was de strategische asset mix als volgt samengesteld.

	<i>Strategische asset mix 31-12-2023</i>	<i>Strategische asset mix 31-12-2022</i>
Onroerend goed	12,5%	12,5%
Aandelen	38,2%	37,5%
Vastrentende waarden	46,8%	47,5%
Overige zakelijke waarden:		
Private equity	2,5%	2,5%
Totaal beleggingen	100%	100%

De strategische asset mix en feitelijke allocatie kunnen als volgt worden samengevat.

	Strategische asset mix	Feitelijk allocatie per 31 december 2023	(x € 1.000)
Onroerend goed	12,5%	11,3%	68.329
Aandelen	38,2%	38,9%	235.442
Vastrentende waarden	46,8%	48,1%	290.862
Private equity	2,5%	1,7%	10.280
Subtotaal	100%	100%	604.913
Derivaten (swaps)			26.582
Totaal beleggingen			631.495

Het totaal van de beleggingen ad 604,9 miljoen is gelijk aan de waarde van de beleggingen op de balans ad 594,4 miljoen inclusief de derivaten met een positieve waarde van 10,5 miljoen, welke opgenomen zijn onder de kortlopende vorderingen in de jaarrekening.

Het risico op wijzigingen in de koers van de Amerikaanse Dollar is voor een deel van de beleggingen afgedekt middels valutatermijn-contracten. Het renterisico is grotendeels afgedekt middels swaps.

De actuele waarde van de valutatermijn-contracten is in het bovenstaande overzicht opgenomen bij de derivaten. De bandbreedtes die worden aangehouden voor de vaststelling van de noodzaak om de beleggingen te herbalanceren variëren van +/- 2,5% tot +/- 5%.

Renteontwikkeling

De gemiddelde rente (yield) voor Alliance is in 2023 gedaald van 2,5% naar 2,3%. De ex-ante afdekking van het renterisico op basis van de swap curve bedroeg ultimo 2023 65,5%, tegenover een strategische afdekking op basis van de swap curve van 67%. De ex-post, gerealiseerde afdekking van het renterisico op basis van de swap curve over het jaar 2023 bedroeg 67,3%.

UITVOERINGSKOSTEN

Conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie wordt in dit jaarverslag nadere informatie vermeld over de uitvoeringskosten. De uitvoeringskosten bestaan uit de administratieve uitvoeringskosten, de kosten van vermogensbeheer en de transactiekosten.

Administratieve uitvoeringskosten

	2023	2022
A. Kosten deelnemers en pensioengerechtigden (x € 1.000)		
Pensioenadministratie	585	553
Communicatie met deelnemers	13	30
B. Werkgeverskosten (x € 1.000)	0	0
C. Kosten Bestuur en Financieel Beheer (x € 1.000)		
Bestuur en secretariaat	200	200
Bestuurskosten op basis vergoedingsregeling	14	23
Actuariskosten (advisering, certificering, sleutelfunctie)	209	185
Accountantskosten	57	44
Overige advieskosten	197	118
Toezichtkosten (DNB, AFM, Visitatie)	56	59
Opleidingskosten	7	6
Overige kosten	30	20
Totale kosten Pensioenbeheer	1.368	1.238
Aantal deelnemers (actieven en pensioen gerechtigden)	3.204	3.226
Kosten per deelnemer	€ 427	€ 384

De toename van de uitvoeringskosten in 2023 ten opzichte van 2022 wordt met name veroorzaakt door een stijging van de advieskosten. Dit betreft vooral de kosten voor de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioencontract. Het gaat dan onder meer om het risicopreferentie-onderzoek, het onderzoek datakwaliteit en actuariële berekeningen op verzoek van sociale partners. Voorts is er in 2023 een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke alternatieven voor de huidige pensioenuitvoeringsorganisatie. Ook zijn de tarieven van de meeste dienstverleners per 1 januari 2023 aanzienlijk gestegen naar aanleiding van de hoge inflatie in 2022.

Kosten vermogensbeheer

Het pensioenfonds heeft het vermogensbeheer uitbesteed en beziet de vermogensbeheerkosten dan ook in relatie tot het rendement en het risico. In het beleid is opgenomen dat er geen prestatie gerelateerde vergoedingen in de beheer mandaten worden toegestaan. Echter bij twee categorieën is hier wel sprake van, omdat deze categorieën zich typeren voor dergelijke beheervergoedingen. Het betreft indirect vastgoed en private equity. Relatief hoge kosten zijn er in de beleggingscategorie van private equity. Deze categorie scoort de laatste vijf jaar overigens het hoogste rendement. Bij deze activiteiten is het kostenniveau inherent aan de categorie. In het geval opgave van werkelijke beheervergoedingen en of transactiekosten ontbreken, dan wordt uitgegaan van schattingen. Het bestuur realiseert zich dat kostenbeheersing een belangrijk streven is en zal daar ook in 2024 alert op blijven.

In 2023 zijn de kosten van vermogensbeheer gedaald als gevolg van de vereenvoudiging van de portefeuille die in 2022 heeft plaatsgevonden. Er is overgegaan naar minder fondsen en naar meer passief in plaats van actief beleggen.

Ook de kosten van Caceis zijn gedaald als gevolg van de vereenvoudiging van de portefeuille en als gevolg van het feit dat in 2022 met terugwerkende kracht nog administratiekosten van 2021 in rekening zijn gebracht.

Ondanks het feit dat het gemiddeld belegd vermogen daalde, zijn ook de kosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen aanzienlijk gedaald. Ook de transactiekosten zijn afgenomen omdat in 2023 minder transacties hebben plaatsgevonden dan in 2022 toen er veel transacties waren als gevolg van de wijzigingen in de portefeuille in verband met de versimpeling.

Een specificatie van de kosten van het vermogensbeheer, conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie is hierna opgenomen.

Kosten vermogensbeheer	(bedragen x € 1.000)	
	2023	2022
<i>Kosten die in de jaarrekening ten laste zijn gebracht van de beleggingsopbrengsten:</i>		
Beheerkosten aandelenfondsen	40	129
Administratie-, bank- en bewaarloonkosten	68	157
Kosten fiduciair management	332	375
Kosten afdekking rente- en valutarisico	376	342
Kosten risicomanagement en rapportages	235	269
Totaal kosten t.l.v. beleggingsopbrengsten	1.051	1.272
Kosten die door de vermogensbeheerders rechtstreeks via de beleggingsfondsen zijn verrekend:		
<i>Reguliere beleggingen</i>		
Vastgoed beheer- en overige kosten	593	668
Vastrentende waarden beheer en overige kosten	479	894
Aandelen beheer- en overige kosten	31	195
Subtotaal	1.103	1.757
<i>Innovatieve beleggingen</i>		
Private equity	80	523
Totaal via fondsen berekende kosten	1.183	2.280
Totale kosten Vermogensbeheer	2.234	3.552
Gemiddeld belegd vermogen	604.367	716.276
Kosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,37%	0,50%

Transactiekosten

Bij het vermogensbeheer worden transactiekosten gemaakt voor het aankopen en verkopen van beleggingen. In onderstaand overzicht zijn de transactiekosten vermeld.

	(bedragen x € 1.000)	
	2023	2022
<i>Gemiddeld belegd vermogen:</i>		
Vastgoed	20	368
Vastrentende waarden	25	274
Aandelen	2	91
Totaal	47	733
Kosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,01%	0,10%

De daling van de transactiekosten is een gevolg van het feit dat in 2022 veel transacties hebben plaatsgevonden als gevolg van de versimpeling van de beleggingsportefeuille en voorts wordt er meer belegd in passieve beleggingsfondsen waarin minder aan- en verkopen plaatsvinden.

PENSIOENREGELING

De uitruilfactoren die in de regeling zijn opgenomen zijn in 2023 geactualiseerd.

De kenmerken van de pensioenregeling per 1 januari 2023 zijn als volgt:

Pensioensysteem	Basisregeling: Voorwaardelijke geïndexeerde middelloonregeling	Aanvullende regeling: Voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling
Pensioenleeftijd	68	68
Pensioengevend salaris	12 keer de som van het schaalsalaris + eventuele persoonlijke toeslag + vakantietoeslag en eindejaarsuitkering Maximum salaris € 128.810,-	Variabele toeslagen met een minimum van 5% van het pensioengevend salaris
Franchise	€ 16.322,-	n.v.t.
Pensioengrondslag	Pensioengevend salaris -/- franchise	Pensioengevend salaris
Opbouwpercentage	1,875%	1,875%
Partnerpensioen	Ja	Ja

ACTUARIËLE PARAGRAAF

Het saldo van baten en lasten over de afgelopen jaren wordt toegeschreven aan de volgende resultaten:

	<i>(bedragen x € 1.000)</i>	
	2023	2022
Premie	1.272	-3.744
Toeslagverlening	-10.264	-32.769
Intrest/beleggingsopbrengsten	45.912	-232.946
Kosten	78	74
Wijziging rente(termijnstructuur)	-15.375	177.826
Uitkeringen	30	-9
Kanssystemen	-811	1.468
Waardeoverdrachten	-228	-5
Overgang op nieuwe prognosetafel	0	-3.261
Aanpassing actuariële grondslagen	-181	-164
Overige resultaten	-157	-292
Resultaat	20.286	-93.822

Naast de beleggingsresultaten zijn de belangrijkste contribuanten aan het resultaat de wijziging in de rentetermijnstructuur en de toeslagverlening. Ultimo 2023 is sprake van een vermogenstekort van 29,5 miljoen. Het vereist eigen vermogen is 123,7 miljoen, terwijl het aanwezige vermogen 94,2 miljoen bedraagt. De certificerend actuaris beoordeelt de vermogenspositie van het pensioenfonds als niet voldoende, vanwege dit vermogenstekort.

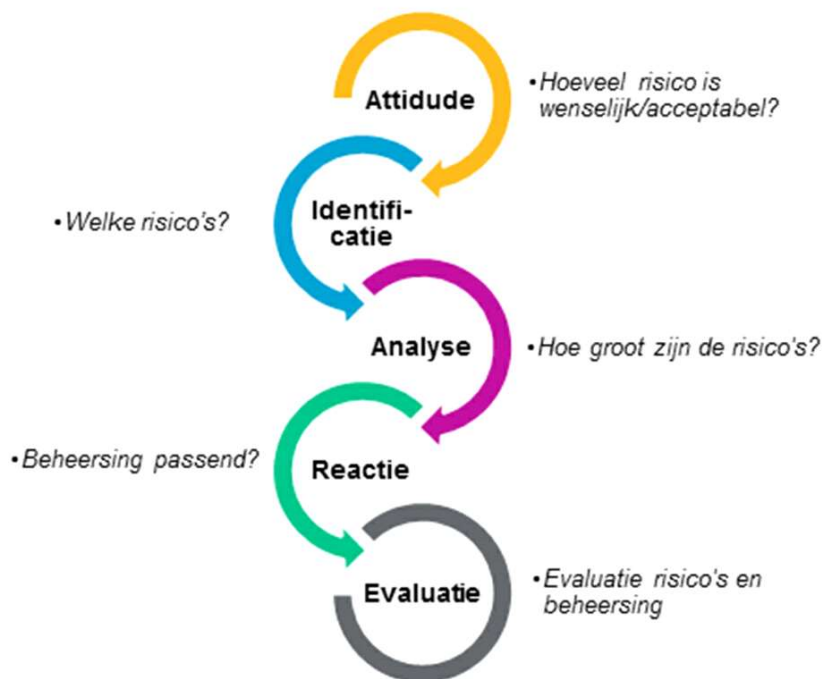
RISICOPARAGRAAF

1. Inrichting van het integraal risicomanagement

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit en heeft (zoals beschreven in de Abtn) een missie, visie, strategie en doelstellingen. Dit kan worden samengevat in drie onderdelen:

- o Pensioen uitkeren volgens het pensioenreglement.
- o Pensioenen nominaal uitkeren.
- o Pensioenen indexeren voor inflatie.

Door deze missie zijn direct drie primaire risico's ontstaan: renterisico, inflatierisico en uitkeringsrisico. Daarbij heeft Alliance passende primaire beheersmaatregelen getroffen (de strategie): inrichten van een matchingportefeuille, een returnportefeuille en via uitbesteding inrichten van een pensioenuitvoeringsorganisatie. Deze strategie is echter niet perfect en leidt op zijn beurt tot secundaire risico's waar nieuwe beheersmaatregelen tegenovergesteld kunnen worden. In het IRM beleidsdocument wordt nader toegelicht wat de bestuurlijke visie op risico's is, wat de risicostrategie is en op welke wijze het pensioenfonds het risicomanagement heeft ingericht. Deze inrichting betreft zowel de inrichting van de governance als de inrichting van het risicomanagementproces. Het proces kent de volgende stappen:

Uit het IRM-beleidsdocument blijkt de ambitie en doelstellingen van het pensioenfonds met betrekking tot integraal risicomanagement. Als onderdeel van de inrichting maakt het pensioenfonds bewust onderscheid tussen financiële en niet-financiële risico's.

Financiële risico's

Voor een financiële instelling zoals een pensioenfonds behoort het bewust aangaan en beheersen van financiële risico's, om de financiële doelstellingen te realiseren, tot de kerntaken. Financiële risico's betreffen enerzijds risico's die voortkomen uit het aangaan van pensioenverplichtingen (actuariële risico's) en anderzijds uit het beleggen van de bijbehorende bezittingen (beleggingsrisico's).

Risicohouding (attitude)

Het pensioenfonds heeft in overleg met sociale partners een risicohouding vastgesteld. Deze risicohouding moet worden gezien in samenhang met de missie, visie, strategie en doelstellingen van het pensioenfonds en is bepalend voor het beleggingsbeleid en daarmee voor de mate waarin het pensioenfonds blootstaat aan financiële risico's. De kwalitatieve beschrijving van de risicohouding en de kwantitatieve uitwerking van de risicohouding op basis van grenzen is vastgelegd in de abtn.

Risicocategorieën (identificatie)

De financiële risico's worden onder meer gemeten door middel van de jaarlijkse haalbaarheidstoets (zeer lange termijn), een periodieke ALM-studie (lange termijn), het herstelplan (middellange termijn, alleen indien er sprake is van een herstelsituatie) en de dekkingsgraad (korte termijn). Korte termijn beleggingsrisico's worden daarbij aan de hand van het vereist eigen vermogen gemeten.

Hierbij worden de volgende risicocategorieën onderscheiden:

Financiële risico's (solvabiliteit)
<i>S1 Renterisico</i>
<i>S2 Zakelijke waarden risico</i>
<i>S3 Valutarisico</i>
<i>S4 Grondstoffenrisico</i>
<i>S5 Kredietrisico</i>
<i>S6 Verzekeringstechnisch risico</i>
<i>S7 Liquiditeitsrisico</i>
<i>S8 Concentratierisico</i>
<i>S9 Operationeel risico</i>
<i>S10 Actief beheer risico</i>

Voor kwalitatieve uitleg en kwantificering van deze risico's wordt verwezen naar de paragraaf 'Risicobeheer en derivaten' bij de toelichting op de jaarrekening.

2. Niet-financiële risico's

Naast financiële risico's, die voortkomen uit het aangaan van verplichtingen en uit het beleggen van de bijbehorende bezittingen, wordt het pensioenfonds bij de uitvoering geconfronteerd met niet-financiële risico's. Deze niet-financiële risico's kunnen overigens wel degelijk financiële gevolgen hebben maar liggen op het vlak van de uitvoering.

Risicohouding (attitude)

Ook op het gebied van niet-financiële risico's heeft het pensioenfonds een risicohouding bepaald. Deze risicohouding bepaalt de gewenste mate van beheersing van de verschillende risico's. De kwantificering van deze risicohouding hangt samen met de gehanteerde methodiek voor de risicoanalyse en wordt tot uitdrukking gebracht in een matrix. De uitwerking hiervan is vastgelegd in het IRM-beleidsdocument.

Risicocategorieën (identificatie)

Met betrekking tot niet-financiële risico's worden de volgende risicocategorieën onderscheiden:

3.1 Vermogensbeheer	3.2 Pensioenbeheer	4.1 Intern en compliance	4.2 Strategisch
3.1.1 Kwaliteit	3.2.1 Kwaliteit	4.1.1 Kwaliteit	4.2.1 Afhankelijkheid
3.1.2 Continuïteit	3.2.2 Continuïteit	4.1.2 Continuïteit	4.2.2 Verandervermogen
3.1.3 Integriteit	3.2.3 Integriteit	4.1.3 Integriteit	4.2.3 Beeldvorming extern
3.1.4 ESG	3.2.4 IT	4.1.4 IT	4.2.4 Draagvlak
3.1.5 Financieel rapporteur		4.1.5 Juridisch	4.2.5 Relatie toezicht

Een aantal categorieën is verder onderverdeeld in een aantal subcategorieën. Daarnaast is 2023 een categorie met WTP-projectrisico's tot stand gebracht.

3. Inzicht in risico's en beheersmaatregelen

Analyse en reactie

Voor ieder van de geïdentificeerde risico-categorieën heeft het pensioenfonds concrete risicodefinities en -scenario's vastgelegd. Deze zijn als basis gehanteerd voor een 'risico self assessment' waarmee is bepaald hoe groot het risico wordt ingeschat, zowel in termen van kans en impact als in termen van bruto (zonder beheersmaatregelen) als netto (ná beheersmaatregelen). De ingeschatte risico's worden afgezet tegen de risicohouding en vervolgens wordt bepaald in hoeverre aanvullende actie wenselijk is. Dit betreft een kosten/baten afweging die kan leiden tot het aanpassen van beheersing, het overdragen, het vermijden of het accepteren van het risico. De methodiek van dit 'risico self assessment' is vastgelegd in het IRM-beleidsdocument. De uitkomsten vormen vervolgens de basis voor de continue monitoring en rapportage op kwartaalbasis. De belangrijkste uitkomsten worden in de alinea hierna uitgelicht.

Monitoring en rapportage

Ter invulling van de monitoring is een proces ingericht dat leidt tot een risicorapportage aan het bestuur op kwartaalbasis. De financiële risico's en de risico-inschattingen worden hiermee op kwartaalbasis geactualiseerd. Hierin wordt gerapporteerd over wijzigingen in risico's en beheersing gedurende het kwartaal.

Voor wat betreft de financiële risico's is de feitelijke dekkingsgraad in 2023 toegenomen van 115,3% naar 118,4%. De beleidsdekkingsgraad is afgenomen van 123,5% naar 119,7% en ligt einde 2023 net onder de grens van het vereist eigen vermogen. Op basis hiervan is een nieuw herstelplan van toepassing.

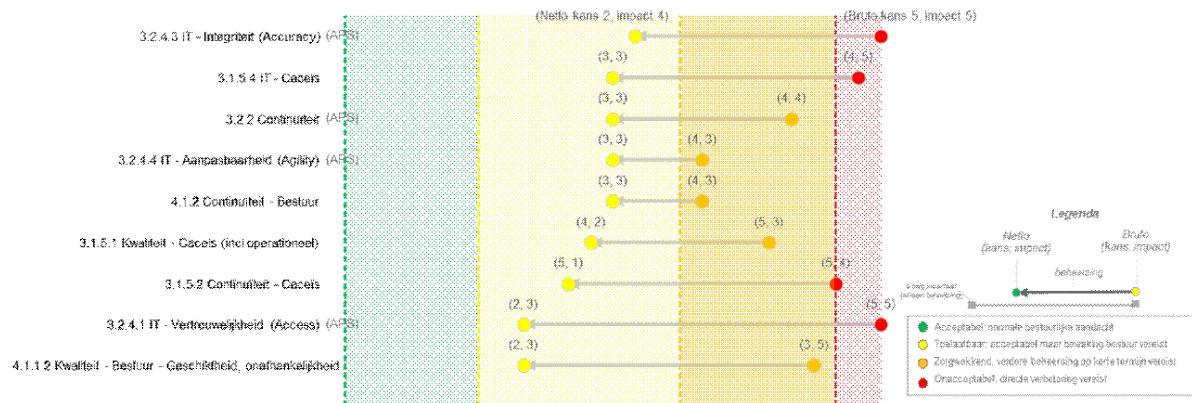
Voor de korte termijn is de dekkingsgraad op een toelaatbaar niveau en kunnen naar verwachting negatieve schokken worden opgevangen zonder aanvullende maatregelen.

Het vereist eigen vermogen bevond zich gedurende 2023 binnen de in de korte termijn risicohouding gedefinieerde bandbreedtes. Uit de haalbaarheidstoets is gebleken dat de pensioenresultaten ook voldoen aan de lange termijn risicohouding.

Met betrekking tot niet-financiële risico's wordt in de kwartaalrapportage over in totaal 43 risicocategorieën gerapporteerd. Dit is nog exclusief de in beeld gebrachte WTP-projectrisico's. Het netto risico (ná aanwezige beheersmaatregelen) voor 34 categorieën wordt gekwalificeerd als 'acceptabel' en voor 9 als 'toelaatbaar'. Er zijn geen categorieën die worden gekwalificeerd als 'zorgwekkend' of 'onacceptabel'.

De niet-financiële risico's zijn gedurende 2023 verder telkens voldoende onder controle geacht. Vanuit de risicorapportage over het vierde kwartaal ziet de grafische weergave van de grootste netto niet-financiële risico's er als volgt uit:

Grootste 9 netto risico's

AANDACHTSPUNTEN VOOR HET BESTUUR IN 2024

Het bestuur zal in 2024 onder meer aandacht besteden aan de volgende zaken:

- de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioencontract in samenwerking met sociale partners en alle belanghebbenden bij het pensioenfonds
- de toekomst van het pensioenfonds, waaronder de keuze van de pensioenuitvoerder vanaf 2025;
- de herijking van het ESG-beleid;
- de afronding van de activiteiten op basis van het kader datakwaliteit ter voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioencontract;
- de communicatie met alle belanghebbenden onder meer met behulp van de interactieve website inclusief een pensioenplanner en voorlichtingscampagnes;
- het actualiseren van alle fondsdocumenten en de jaarplannen van alle commissies;
- het verbeteren van de informatiebeveiliging tegen cybercriminaliteit en implementatie van de Europese regelgeving met betrekking tot DORA (Digital Operational Resilience Act)

Amsterdam, 11 juni 2024

STICHTING PENSIOENFONDS ALLIANCE,

Namens het Bestuur

Vertegenwoordigers van de werkgevers	Vertegenwoordigers van de werknemers en pensioengerechtigden
P. Mannaert, voorzitter	mw. D.C. Groeneweg
mw. C.H.M. Raats	Vacature
M. Schreurs	mw. A. van Geluk
F.F. Albrecht	H.J.A van de Kamer

OORDEEL VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN

Het Verantwoordingsorgaan bestond in 2023 uit Nick Klein Douwel (tot 1 december 2023), Louis Sanders (voorzitter) en Floris Buter. Per 1 december 2023 is Hans Monster toegetreden tot het VO.

Activiteiten VO

In 2023 heeft het VO drie keer vergaderd met het dagelijks bestuur om de actuele stand van zaken van het pensioenfonds en de ontwikkelingen die van belang zijn in dit kader te bespreken.

Voorts hebben de voorzitter van het bestuur en de voorzitter van het VO regelmatig telefonisch overleg gevoerd om de actuele ontwikkelingen bij het fonds te bespreken.

Het VO heeft ook twee keer samen met het bestuur gesproken met de visitatiecommissie (VCH) over de uitgevoerde visitatie in 2023.

In de reguliere besprekingen met het bestuur komen de relevante beleidsterreinen structureel aan bod en deelt het bestuur informatie met het VO.

Bronnen van oordeelsvorming

In 2023 heeft het VO volgens afspraak met het bestuur alle relevante stukken in de vorm van notulen van bestuursvergaderingen, dagelijks bestuursvergaderingen en beleggingsadviescommissie vergaderingen ontvangen. Het VO heeft volledige toegang tot de "teamroom" van het pensioenfonds, een database met documenten en informatie ten behoeve van het bestuur van het pensioenfonds. Daarnaast ontvangt het VO alle periodieke informatie en updates met betrekking tot de resultaten van het fonds zoals die ook binnen het bestuur worden besproken.

Voor de verdere beoordeling van het bestuursbeleid door het VO over 2023 zijn wij voorts in het bezit gesteld van:

- het concept jaarverslag over 2023 van het pensioenfonds;
- het concept actuariel verslag 2023;
- het concept verslag 2023 van de certificerend actuaris en
- het concept verslag 2023 van de accountant.

Bovengenoemde documenten geven een goed inzicht in de gang van zaken binnen het pensioenfonds en de activiteiten van het bestuur voor zowel de actuele situatie als voor nieuwe ontwikkelingen. Het VO ziet hier de kernwaarden van het fonds, namelijk betrouwbaarheid, openheid en integriteit, zoals gehanteerd door het bestuur ook terug.

Oordeel

Het VO is van mening dat het bestuur zijn taken voor 2023 naar behoren heeft uitgevoerd. Het bestuur wordt ervaren als kundig en professioneel, en uit de verslagen van de actuaris en accountant blijkt dat het bestuur governance-, beleidsmatige en uitvoerende zaken goed voor elkaar heeft. Ook de communicatie met het bestuur wordt als plezierig en laagdrempelig ervaren, en het VO ziet de samenwerking met het bestuur rond onderwerpen als evenwichtigheid en het nieuwe pensioenakkoord met vertrouwen tegemoet.

28 Mei 2024

Namens het Verantwoordingsorgaan van Stichting Pensioenfonds Alliance,

Floris Buter
Hans Monster

Reactie van het Bestuur

Het bestuur heeft met belangstelling het oordeel van het VO over het boekjaar 2023 gelezen en besproken.

Het bestuur bedankt het VO voor de positieve beoordeling en de plezierige samenwerking in het verslagjaar en het bestuur heeft er alle vertrouwen in dat de samenwerking in de komende jaren op een goede wijze zal worden voortgezet.

SAMENVATTING VERSLAG VISITATIECOMMISSIE

1. Inleiding

Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Alliance (hierna: Fonds) heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie (hierna: VC), na advies van het Verantwoordingsorgaan (hierna: VO) van het Fonds, de opdracht gegeven tot de uitvoering van een vervolgisitatie bij het Fonds.

De visitatiecommissie (hierna: VC) heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Fonds. Binnen dit kader vormt de VC zich een beeld van de wijze waarop het Fonds de Code Pensioenfonds naleeft.

De VC is ten minste belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en de werkgever, en in het jaarverslag. Het intern toezicht vervult zijn taak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

VCHolland heeft voor de uitvoering van visitaties een werkwijze ontwikkeld die uiteindelijk uitmondt in een rapportage over de bevindingen en het oordeel van de VC. De visitatie strekte zich uit tot de 19 maart 2024 beschikbare informatie over het verslagjaar 2023.

2. Oordeel/Bevindingen

Samenvattend oordeel:

De VC heeft kunnen vaststellen dat bij het Fonds in 2023 sprake was van een adequate risicobeheersing en een beheerste en integere bedrijfsvoering. Het Fonds voert een consistent beleid en hanteert een bestendige gedragslijn hetgeen een belangrijke bijdrage levert voor een goed pensioenfondsbestuur. Het bestuur heeft voldoende oog voor een evenwichtige belangenafweging hetgeen middels een kwalitatieve en/of kwantitatieve onderbouwing tot uitdrukking wordt gebracht. Het bestuur is voldoende in control met betrekking tot de uitbestede activiteiten. Meer in het bijzonder heeft de VC kunnen vaststellen dat het bestuur in samenwerking met de andere fondsorganen en de sociale partners in 2023 een goede invulling heeft gegeven aan de werkzaamheden in het kader van de (voorbereiding van) de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Samenvattend oordeel Code Pensioenfonds

De Code Pensioenfonds is ingedeeld in acht hoofdthema's. In de hierna opgenomen tabel wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze hoofdthema's zich verhouden tot de onderwerpen waarop de VC haar toezicht heeft gericht.

De VC heeft kennisgenomen van de eigen beoordeling van het Fonds met betrekking tot de naleving van de Code. Deze is naar het oordeel van de VC voldoende. De rapportage en uitleg van de uitzonderingen en de onderwerpen waarover het Fonds wettelijk of volgens de Code is gehouden te rapporteren, is toereikend. De VC merkt op dat beoordeling of goedkeuring van het jaarverslag 2023 niet tot haar mandaat heeft behoord.

	Functioneren VC	Algemeen, opvolging aanbevelingen	Governance	Geschiktheid	Beleggingen	Risico's	Communicatie
Vertrouwen waarmaken		2, 5	1, 3, 4, 5, 9		6, 7	8	
Verantwoordelijkheid nemen			10, 11, 12, 13, 14			12	
Integer handelen		22	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21				
Kwaliteit nastreven	28		23, 24, 25	26, 27, 28, 29, 30			
Zorgvuldig benoemen			34, 39, 40	31, 32, 33, 35, 36, 37, 38			
Gepast belonen			41, 42, 43, 44, 45				
Toezicht houden en inspraak waarborgen	46, 48	47, 50	51, 52, 53, 54, 55, 56, 57				
Transparantie bevorderen		58, 59, 61, 62, 64	65		62		60, 61, 63

De gerapporteerde uitzonderingen zien op het hoofdthema Zorgvuldig benoemen. Naar het oordeel van de VC zijn de gerapporteerde uitzonderingen en de in het rapport opgenomen bevindingen van de VC niet van zodanige aard dat hiermee in materiële zin inbreuk wordt gemaakt op het naleven van genoemde hoofdthema's

a. Opvolging bevindingen en aanbevelingen

De VC volgt de mening van het Fonds dat het de aanbevelingen van de VC zorgvuldig heeft afgewogen, respectievelijk acties heeft geïnitieerd ten behoeve van de opvolging van de nog openstaande aanbevelingen. Het Fonds voert met betrekking tot de opvolging van de aanbevelingen van de VC een procesmatige aanpak en een consistent beleid. De rapportages van de sleutelfunctiehouders worden besproken in de bestuursvergadering, waarin tevens de opvolging van eventuele aanbevelingen wordt besproken. Er zijn geen materiële bevindingen door de sleutelfunctiehouders geconstateerd.

b. Algemene gang van zaken

Uit de documentatie en verslaglegging blijkt dat het bestuur voldoende inzicht heeft in de wijze waarop de ontwikkelingen in wet- en regelgeving doorwerken in de uitvoering en in de fondsdocumentatie. Het gehele proces om wijzigingen tijdig in de fondsdocumenten te verankeren is voldoende robuust. De financiële ontwikkelingen worden op de voet gevolgd waarbij in afdoende mate wordt geanticipeerd op de mogelijke gevolgen voor het Fonds. Een evenwichtige belangenafweging maakt onderdeel uit van de besluitvorming binnen het bestuur.

Er zijn met sociale partners nieuwe afspraken gemaakt voor het uitvoeren van de CDC-pensioenregeling voor 2023 tot en met 2025. Ook met betrekking tot het toeslagbeleid is sprake geweest van een inhoudelijk goede discussie binnen het bestuur. De VC deelt de mening van het Fonds dat voldaan wordt aan de normen betreffende risicohouding, beleidsuitgangspunten en haalbaarheidstoets en het een adequaat proces heeft om de naleving van de Code Pensioenfondsen te toetsen, afwijkingen uit te leggen en over de verplichte onderwerpen te rapporteren.

Op basis van een update van de bestaande SWOT-analyse is het Fonds tot de conclusie gekomen dat de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel door het Fonds zelf kan worden uitgevoerd. De sociale partners ondersteunen dit voornemen. De verwachting is dat uiterlijk per 1 januari 2027 kan worden overgegaan naar het nieuwe pensioenstelsel. Het uitgangspunt is in ieder geval dat het Fonds de regeling tot en met de invoering van het nieuwe stelsel zal blijven uitvoeren. Een extra aandachtspunt daarbij is de vraag in hoeverre de nu bestaande pensioenuitvoerder in staat zal zijn tot een adequate uitvoering van het nieuwe pensioencontract tegen aanvaardbare kosten. Tijdens de uitvoering van de visitatie was voornoemde discussie nog niet afgerond.

Beheerste procesmatige transitie naar WTP

Het besluit van het Fonds om de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel binnen het Fonds zelf uit te voeren heeft tot gevolg gehad dat veel activiteiten van het Fonds in 2023 betrekking hebben gehad op de verdere uitwerking van de transitie. Met ondersteuning van een externe adviseur is in een werkgroep samen met een vertegenwoordiging van de sociale partners op een structurele wijze gewerkt aan de nadere uitwerking van de met de transitie verband houdende onderwerpen. Waar sociale partners in de lead zijn bij de diverse te nemen besluiten voorkomt een samenwerking met het Fonds dat bij beide partijen niet duidelijk is wat de verantwoordelijkheden van beide partijen bij de transitie zijn. Het Fonds zal bij de transitie de besluiten van de sociale partners moeten beoordelen o.a. op evenwichtigheid voor alle belanghebbenden en uitvoerbaarheid. Toetsing aan vooraf vastgestelde criteria is daarbij noodzakelijk. De VC heeft kunnen vaststellen dat alle onderwerpen op een structurele wijze aan de orde komen en ook volgtijdelijk behandeld worden. Daarbij moeten voorlopige keuzes gemaakt worden die zowel kwalitatief als kwantitatief onderbouwd moeten worden. Daar is in 2023 ook voor een belangrijk deel invulling aan gegeven. De sociale partners hebben nu ook in formele zin de eerder afgegeven intentie tot invaren binnen het Fonds zelf formeel bevestigd. Definitieve besluitvorming kan pas plaatsvinden als alle onderwerpen in samenhang met elkaar beoordeeld kunnen worden. Er is ook een (dynamische) planning voor het transitietraject met een aantal mijlpalen gericht op een overgang niet later dan 1 januari 2027.

Samenvattend heeft de VC kunnen vaststellen dat het proces met betrekking tot de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel in 2023 voortvarend ter hand is genomen. De projectmatige aanpak met het Fonds en sociale partners is daarbij vooralsnog van een belangrijke toegevoegde waarde geweest. De werkzaamheden zullen zoveel mogelijk in afrondende zin in de loop van 2024 afgerond worden.

c. Governance

De VC deelt de mening van het Fonds dat voldoende waarborgen aanwezig zijn voor goed pensioenfondsbestuur, er sprake is van een heldere taakverdeling en gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus en dat bij de besluitvorming rekening wordt gehouden met een evenwichtige belangenafweging. De notulen bieden in deze voldoende inzicht, evenals de memo's en voorleggers voor besluitvorming. De inrichting van de organisatie en de bedrijfsprocessen is zodanig dat een beheerste en integere bedrijfsvoering is gewaarborgd. De voorgeschreven sleutelfuncties zijn deugdelijk ingericht. Alle wettelijk voorgeschreven documenten zijn aanwezig en worden ook periodiek geactualiseerd. De informatievoorziening door het bestuur aan het VO is goed en volledig genoeg voor advisering door het VO, waarbij het VO toegang heeft tot de website portaal van het bestuur. Het bestuur is alert op het tijdig betrekken van het VO bij de ontwikkelingen. Het VO geeft blijk van een positief kritische opstelling. Het proces rond de uitbestedingen is adequaat georganiseerd door het Fonds. De VC deelt de mening van het Fonds dat de onafhankelijkheid van de certificerend actuaris en de externe accountant voldoende wordt gewaarborgd en het proces van opvolging van de bevindingen voldoende robuust is.

d. Geschiktheid

De VC volgt de mening van het Fonds dat het aan alle eisen van geschiktheid en betrouwbaarheid voldoet, de vereiste voorzieningen heeft getroffen voor het VO om de taak naar behoren uit te voeren en aan de normen met betrekking tot tijdbeslag voldoet. De invulling van de permanente educatie voldoet aan de daaraan te stellen. Daarbij krijgen onderwerpen als WTP, ESG en ICT voldoende aandacht.

e. Beleggingen

Het strategisch beleggingsbeleid is in 2023 niet veranderd: mede op basis van ALM-studie in 2019 heeft het bestuur geconcludeerd dat dit nog steeds goed past bij de missie en de risicohouding van het fonds. Een volgende ALM is gepland voor 2024.

De VC volgt het Fonds in het oordeel dat het voldoende invulling geeft aan de beleggingsstrategie en op een verantwoorde manier invulling geeft aan het beleggingsproces.

Ook deelt de VC de mening van het Fonds dat op adequate wijze inhoud wordt gegeven aan het MVB-beleid. Wel beveelt zij aan dat de BAC voldoende aandacht geeft aan een evaluatie en evt. herijking van het MVB-beleid.

De VC volgt het Fonds in haar mening dat het de verantwoordelijkheid voor de uitbestede activiteiten op het gebied van vermogensbeheer, bewaarfunctie en rapportage kan dragen en de uitvoering van het beleggingsproces en uitkomsten adequaat bewaakt. De documentatie van het Fonds met betrekking tot de uitvoering en uitbesteding van het beleggingsbeleid is op orde.

f. Risico's

Het risicomanagementbeleid is vastgelegd in de ABTN en in het IRM beleidsdocument die jaarlijks worden geactualiseerd. In 2023 is het beleid van een update voorzien.

Door de commissie risicomanagement is een uitgebreide risicomatrix opgesteld met daarin opgenomen alle relevante bruto risico's, de risicobereidheid, mitigerende beheersingsmaatregelen en daaruit resulterende netto risico's.

De commissie risicomanagement is breed samengesteld en bestaat naast een externe deskundige, die benoemd is tot SFH risicobeheer en voorzitter, uit twee bestuursleden, de compliance officer en de secretaris van het Fonds. Minimaal eens per kwartaal wordt vergaderd aan de hand van een vastgestelde agenda met duidelijke notulen en actielijsten. Men is attent op nieuwe risico's. In dat kader is ook nadere invulling gegeven aan de verdere volwassenheid van beheersmaatregelen met betrekking tot de ICT-/cyber risico's.

Het bestuur is van mening dat voldaan wordt aan de normen met betrekking tot de algemene beginselen risicobeheer. De VC vraagt wel blijvende aandacht voor aantoonbare werking van het risicobeheer en behandeling in het bestuur.

g. Communicatie

De VC heeft kunnen vaststellen dat het Fonds op een gestructureerde wijze invulling geeft aan het communicatiebeleid. Het beleid wordt voor de wat langere termijn vormgegeven door een meerjaren communicatieplan met een operationele uitwerking in een jaarplan.

Wel beveelt de VC aan de zeker te stellen dat er frequent en tijdig wordt gecommuniceerd, en dat het aantal Nieuwsbrieven daartoe verhoogd wordt, met name ook m.b.t. het NPS.

De individuele informatie voldoet aan de wettelijke voorschriften en is conform het pensioen 1-2-3.

De visitatiecommissie

Ton van der Linden
John Ruben (voorzitter)
Ronald Sijsenaar

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER

(x € 1.000)

	2023	2022
ACTIVA		
Beleggingen voor risico pensioenfonds (1)	631.495	604.752
Vorderingen en overlopende activa (2)	292	249
Overige activa (3)	3.357	2.982
	<u>635.144</u>	<u>607.983</u>

PASSIVA

Stichtingskapitaal en reserves (4)	94.229	73.943
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds (5)		
Pensioenverplichtingen	512.308	482.435
Prepensioenspaarregeling	<u>117</u>	<u>292</u>
	512.425	482.727
Overige schulden en overlopende passiva (6)	28.490	51.313
	<u>635.144</u>	<u>607.983</u>

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

	2023	2022
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad	118,4	115,3
Beleidsdekkingsgraad	119,7	123,5

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2023	2022
BATEN			
Premiebijdragen voor risico pensioenfondsen (van werkgevers en werknemers)	(7)	13.136	12.166
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfondsen	(8)	61.553	-236.032
		<u>74.689</u>	<u>-223.866</u>
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(9)	22.149	20.491
Pensioenuitvoeringskosten	(10)	1.368	1.238
Mutatie technische voorzieningen voor risico fondsen	(11)		
Mutatie technische voorzieningen		29.873	-152.225
Mutatie prepensioenspaarregeling		<u>-175</u>	<u>-59</u>
		29.698	-152.284
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfondsen	(12)	708	253
Herverzekeringen	(13)	480	240
Overige lasten	(14)	-	18
(*) De nummering verwijst naar de toelichting			
		<u>54.403</u>	<u>-130.044</u>
Saldo van baten en lasten		<u>20.286</u>	<u>-93.822</u>

	2023	2022
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	<u>20.286</u>	<u>-93.822</u>

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2023	2022
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico fonds	13.005	12.245
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico fonds	904	478
Betaalde pensioenuitkeringen	-22.086	-20.434
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	-95	-272
Betaalde waardeoverdrachten voor risico fonds	-1.506	-787
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.179	-1.323
Overige baten en lasten	-	-18
	<u>-10.957</u>	<u>-10.111</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	159.477	407.655
Betaald inzake aankopen beleggingen	-149.122	-406.642
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	1.657	5.607
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	247	5.199
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-927	-1.444
	<u>11.332</u>	<u>10.375</u>
Mutatie liquide middelen	<u>375</u>	<u>264</u>
Samenstelling geldmiddelen		
	2023	2022
Liquide middelen per 1 januari	2.982	2.718
Mutatie liquide middelen	375	264
Liquide middelen per 31 december	<u>3.357</u>	<u>2.982</u>

4 ALGEMENE TOELICHTING

Inleiding

Stichting Pensioenfonds Alliance (hierna het 'fonds'), statutair gevestigd te Amstelveen, is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199776.

Het doel van het Stichting Pensioenfonds Alliance is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden in het geval van ouderdom en overlijden. Daarnaast verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst en de actuariële en bedrijfstechnische nota. Het fonds geeft uitvoering aan de pensioenregelingen van Nestlé Nederland B.V. en aan Nestlé gelieerde ondernemingen.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610.

De bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Het bestuur heeft op 11 juni 2024 de jaarrekening vastgesteld.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Het bestuur is van mening dat de continuïteit van Stichting Pensioenfonds Alliance gewaarborgd is. Er bestaan geen plannen, omstandigheden en/of gebeurtenissen die de voortzetting van de bedrijfsactiviteiten van Stichting Pensioenfonds Alliance compromitteren.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname in de balans en staat van baten en lasten

Een actief is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een verplichting is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een actief of verplichting is niet (meer) in de balans opgenomen:

- Als door een transactie (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's van een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen.
- Vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Hierdoor kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties", die zowel een actief als een passief kan zijn.

Baten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermeerdering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Lasten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermindering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een actief en een verplichting zijn gesaldeerd (netto) opgenomen, als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen én de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De hiermee samenhangende rentebaten en rentelasten zijn eveneens gesaldeerd opgenomen.

Reële waarde

Activa en verplichtingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders is aangegeven.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening volgens Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa, verplichtingen, baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren, die -gegeven de omstandigheden- als redelijk zijn beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen, die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen zijn opgenomen:

- in het verslagjaar waarin de schatting is herzien, als de herziening alleen voor dat verslagjaar gevolgen heeft, of
- in het verslagjaar van herziening en toekomstige verslagjaren, als de herziening gevolgen heeft voor zowel het verslagjaar als toekomstige verslagjaren.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., zijn als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.

Baten en lasten uit transacties in vreemde valuta's zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2023	31-12-2022
Koersen vreemde valuta ten opzichte van de euro:		
Amerikaanse Dollar	1,10	1,07
Australische Dollar	1,62	1,57
Canadese Dollar	1,46	1,45
Zwitserse Frank	0,93	0,99
Deense Kroon	7,45	7,44
Brits Pond Sterling	0,87	0,89
Hong Kong Dollar	8,63	8,33
Israelische Shekel	3,98	3,77
Japanse Yen	155,73	140,82
Noorse Kroon	11,22	10,51
Nieuw Zeelandse Dollar	1,74	1,69
Zweedse Kroon	11,13	11,12
Singaporese Dollar	1,46	1,43

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen voor risico pensioenfondsen

Algemeen

Beleggingen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum, tenzij anders is aangegeven.

Vorderingen en schulden uit beleggingen, behorend bij een specifieke beleggingscategorie, zijn onder beleggingsdebiteuren of -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Liquide middelen vermogensbeheer, behorend bij een specifieke beleggingscategorie, zijn onder liquide middelen opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Derivaten zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie.

Participaties in beleggingsfondsen zijn gewaardeerd volgens de grondslagen voor de onderliggende beleggingen ("look-through"-benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen is aangesloten bij de hoofdcategorie.

Vastgoedbeleggingen

- Direct vastgoed is gewaardeerd op basis van onafhankelijke taxaties, waarbij rekening is gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Vastgoed in ontwikkeling is gewaardeerd op basis van gedane uitgaven, inclusief bouwrente, waarbij is getoetst of die uitgaven tot waardewijzigingen leiden.
- Indirect vastgoed:
 - Beursgenoteerde vastgoedfondsen zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde per balansdatum.
 - Niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen zijn gewaardeerd op basis van de waarde van de onderliggende beleggingen. Als de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken, is de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het fonds.

Aandelen

- Beursgenoteerde aandelen zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde per balansdatum.
- Participaties in beleggingsfondsen in aandelen die geen beursnotering kennen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers welke uitgaan van waardering op marktwaarde.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden zijn gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum, inclusief opgelopen rente:

- Voor beursgenoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum.
- Participaties in beleggingsfondsen in vastrentende waarden die geen beursnotering kennen worden gewaardeerd op de per ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers welke uitgaan van waardering op marktwaarde.

Derivaten

Derivaten zijn gewaardeerd tegen genoteerde marktprijzen of door middel van waarderingsmodellen en -technieken.

Derivaten met een negatieve waarde zijn in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Securities lending

Beleggingen die in het kader van een securities lending contract worden uitgeleend, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor deze beleggingen. Indien uit hoofde van een securities lending programma als zekerheid beleggingen zijn ontvangen worden deze beleggingen en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. Alle uit het securities lending programma voortvloeiende baten en lasten worden volgens het toerekenbeginsel over de looptijd van de betreffende transacties verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort (zgn. Collateral Pledged), blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor beleggingen. Alle uit beleggingen voortvloeiende baten en lasten worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt. Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. Collateral Held) worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. Alle uit deze beleggingen voortvloeiende baten en lasten worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten welke ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, als er sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Onder overige activa zijn liquide middelen opgenomen, voor zover dit onmiddellijk opeisbare banktegoeden zijn. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties zijn opgenomen onder beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemeen

Stichtingskapitaal en reserves zijn bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

Technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen is gewaardeerd tegen reële waarde op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Hierbij is het volgende van belang:

- Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag)toezeggingen.
- De contante waarde is bepaald met behulp van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.
- Bij de berekening is uitgegaan van de op de balansdatum geldende actuariële en bedrijfstechnische nota en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken.
- Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening opgenomen. Er is hierbij geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.
- Bij de bepaling van de actuariële grondslagen en veronderstellingen is uitgegaan van voor DNB acceptabele grondslagen, waarbij rekening is gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2023:

Rekenrente

De gemiddelde rekenrente per 31 december 2023: 2,29% (31 december 2022: 2,56%).

Overlevingstafels

De door het Koninklijk Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2022, startkolom 2024 (2022: AG2020 startkolom 2023) en met fondsspecifieke correcties op de overlevingskansen.

Partnerfrequentie

Onbepaald partnersysteem voor het partnerpensioen bij vooroverlijden.

Leeftijdsverschil man-vrouw

Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de mannelijke deelnemer en 3 jaar ouder dan vrouwelijke deelnemer.

Overige onderdelen technische voorzieningen

Onder overige technische voorzieningen zijn voorzieningen opgenomen voor met de pensioenverplichtingen samenhangende risico's voor zover niet opgenomen in de berekening van de pensioenvoorziening. Hieronder zijn opgenomen:

De voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten (excassokosten).

Er is een kostenopslag opgenomen van 2,5% van de technische voorzieningen voor toekomstige administratie- en excassokosten.

De voorziening voor zieken

Dit betreft een reservering voor op de balansdatum zieke deelnemers die naar verwachting arbeidsongeschikt zullen worden verklaard. Vervolgens ontstaat er eventueel recht op een excedent arbeidsongeschiktheidspensioen.

Technische voorziening prepensioenspaarregeling

De technische voorziening prepensioenspaarregeling wordt gewaardeerd tegen de waarde van de aanspraken van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten).

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn sterk gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten zijn opgenomen in het resultaat.

Premiebijdragen voor risico pensioenfondsen (van werkgevers en werknemers)

Dit zijn de aan werkgever(s) en deelnemers in rekening gebrachte en te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

De premiebijdragen zijn gebaseerd op de definitieve loonsomopgaven van de werkgever(s).

Beleggingsresultaten

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Directe beleggingsopbrengsten zijn rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten, e.d. Dividend is verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Indirecte beleggingsopbrengsten zijn gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten:

- Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen.
- Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen.
- Verkoopkosten zijn verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer zijn de externe en de daaraan toegerekende interne kosten opgenomen.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen, e.d.

Overige baten

Overige baten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen zijn de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds zijn de wijzigingen in de waarde van de technische voorzieningen.

Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfondsen

Dit is het saldo van overgenomen en overgedragen pensioenaanspraken.

Herverzekeringen

De risico's ten aanzien van de partnerpensioenen, arbeidsongeschiktheidspensioenen en premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn door het fonds herverzekerd bij een externe, onder toezicht van De Nederlandsche Bank staande, verzekeringsmaatschappij. Per 1 januari 2020 is een nieuwe overeenkomst (stop-loss) afgesloten voor een periode van vijf jaar tot en met 31 december 2024.

Overige lasten

Overige lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode:

- Alle ontvangsten en uitgaven zijn hierbij als zodanig gepresenteerd.
- Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioen- en beleggingsactiviteiten.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Het fonds belegt in beleggingsfondsen. Met het oog op transparantie is de toelichting op beleggingen gebaseerd op de beleggingen in de portefeuilles van deze beleggingsfondsen ("look through"). Toelichtingen in de paragraaf "Risicobeheer en derivaten" kunnen daarom afwijken van de balansposten.

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal
Stand per 1 januari 2023	68.121	226.044	287.737	-27.326	554.576
Aankopen	2.497	-	146.625	-	149.122
Verkopen	-	-28.750	-161.899	31.172	-159.477
Overige mutaties	-1	7	1.703	-1.956	-247
Waardemutaties	-2.288	38.141	16.696	8.391	60.940
Stand per 31 december 2023	68.329	235.442	290.862	10.281	604.914

Bij: Derivaten met een negatieve waarde					26.581
					631.495

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal
Stand per 1 januari 2022	102.190	320.041	378.912	10	801.153
Aankopen	3.496	63.800	236.622	102.724	406.642
Verkopen	-24.125	-116.052	-267.478	-	-407.655
Overige mutaties	-	-8	-6.200	1.010	-5.198
Waardemutaties	-13.440	-41.737	-54.119	-131.071	-240.367
Stand per 31 december 2022	68.121	226.044	287.737	-27.327	554.575

Bij: Derivaten met een negatieve waarde					50.177
					604.752

Overige mutaties betreffen onder andere mutaties gerelateerd aan te vorderen dividend(-belasting), nog af te wikkelen transacties en lopende interest.

Aan- en verkopen van derivaten zijn gesaldeerd opgenomen. Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Onderpand met betrekking tot derivaten

Het fonds belegt in derivaten. Afhankelijk van de waarde van de derivaten wordt onderpand ontvangen of verstrekt. Bij een positieve waarde van de derivaten wordt onderpand ontvangen, bij een negatieve waarde wordt onderpand verstrekt.

Het pensioenfonds heeft eind 2023 € 31,3 miljoen aan onderpand ontvangen, waarvan pending € 2,0 miljoen in de vorm van (staats) obligaties als gevolg van positieve waardeontwikkeling van de derivaten. Het ontvangen onderpand staat niet ter vrije beschikking.

Het pensioenfonds heeft eind 2023 € 18,7 miljoen aan onderpand verstrekt, waarvan pending € 1,3 miljoen in de vorm van (staats) obligaties als gevolg van negatieve waardeontwikkeling van de derivaten. De verstrekte (staats) obligaties zijn verantwoord onder de vastrentende waarden.

Securities lending binnen de beleggingsfondsen

Het pensioenfonds stelt geen deel van de aandelen- en obligatiebeleggingen beschikbaar voor het in bruikleen geven van effecten.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor de meerderheid van de beleggingen van het fonds kan gebruik worden gemaakt van genoteerde marktprijzen. Echter, bepaalde beleggingen zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van onafhankelijke taxaties, netto contante waarde berekeningen dan wel andere methoden.

- Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld aan een effectenbeurs of betreffen liquide middelen. Hieronder vallen aandelen, obligaties, onderpanden en banktegoeden.
- Onafhankelijke taxaties worden toegepast voor de waardering van vastgoed. Alle vastgoedobjecten worden jaarlijks getaxeerd door externe taxateurs waarvan de onafhankelijkheid ten opzichte van de waardering onbetwist is. De juistheid en volledigheid van de gebruikte informatie voor de taxatie wordt gecontroleerd.
- De netto contante waarde methode wordt bepaald door de te ontvangen kasstromen contant te maken op basis van de geldende markttrente. In de waardering is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico.
- Andere methode: marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

Beleggingsdebiteuren, -crediteuren en liquide middelen vermogensbeheer zijn opgenomen onder genoteerde marktprijzen.

Waarderingsystematiek op basis van Richtlijn 290

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW- berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2023					
Vastgoedbeleggingen	36.282	-	-	32.047	68.329
Aandelen	224.664	-	-	10.778	235.442
Vastrentende waarden	290.862	-	-	-	290.862
Derivaten	-	-	10.281	-	10.281
Totaal	551.808	-	10.281	42.825	604.914

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW- berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2022					
Vastgoedbeleggingen	31.466	-	-	36.655	68.121
Aandelen	211.837	-	-	14.207	226.044
Vastrentende waarden	287.737	-	-	-	287.737
Derivaten	-	-	-27.327	-	-27.327
Totaal	531.040	-	-27.327	50.862	554.575

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2023	31-12-2022
Specificatie naar soort:		
CBRE Dutch Real Estate Fund	13.270	15.178
State Street Global Advisors (SSgA) Global Real Estate Fund	36.282	31.466
Aberdeen European Balance Property Fund B	11.354	12.986
Aberdeen European Balance Property Fund A	7.423	8.491
	68.329	68.121

De vastgoedbelegging bij CBRE betreft een indirecte belegging via participaties in een vastgoedfonds. De onderliggende vastgoedobjecten in het fonds zijn voor 100% getaxeerd door een onafhankelijke, beëdigde taxateur. De vastgoedportefeuille is volledig in Nederland belegd. Objecten in het boekjaar verkocht maar met levering in het volgende boekjaar zijn niet als verkoop in het boekjaar verantwoord.

De vastgoedbelegging bij SSgA betreft een indirecte belegging in een wereldwijd beursgenoteerd onroerend goed fonds. De vastgoedbeleggingen bij Aberdeen betreffen indirecte beleggingen in een beursgenoteerd onroerend goed fonds met vastgoed in de Eurozone.

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2023	31-12-2022
Specificatie naar soort:		
Indirecte beleggingen via participaties in beleggingsfondsen	224.665	211.830
Private equity aandelen	10.777	14.214
	<u>235.442</u>	<u>226.044</u>

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2023	31-12-2022
Specificatie naar soort:		
Hoogwaardige (staats)obligaties inclusief opgelopen rente	131.671	97.728
Credit funds	103.162	135.515
High yield fund	53.387	52.756
Liquide middelen	2.642	1.738
	<u>290.862</u>	<u>287.737</u>

Derivaten

	31-12-2023	31-12-2022
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten (renteswaps)	7.648	-34.791
Valutaderivaten (valutatermijncontracten)	1.825	4.701
Opgelopen rente renteswaps	808	2.763
	<u>10.281</u>	<u>-27.327</u>

Het fonds gebruikt uitsluitend derivaten voor zover dit passend is binnen het beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, moeten zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) bevinden. Het fonds gebruikt derivaten om het valutarisico en het renterisico af te dekken.

Eén van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met partijen met een hoge kredietwaardigheid. Bovendien wordt zoveel mogelijk gewerkt met onderpand.

Het fonds maakt gebruik van onder meer de volgende instrumenten:

- Valutatermijncontracten: met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot de verkoop van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Met valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Renteswaps: met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Met renteswaps wordt de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloed.

De derivatenposities per 31 december 2023:

Type contract	Activa	Passiva
Rente derivaten	35.038	26.582
Valuta derivaten	1.824	-
	<u>36.862</u>	<u>26.582</u>

De derivatenposities per 31 december 2022:

Type contract	Activa	Passiva
Rente derivaten	18.149	50.073
Valuta derivaten	4.701	104
	<u>22.850</u>	<u>50.177</u>

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2023	31-12-2022
Vooruitbetaalde kosten	-	56
Werkgever uit hoofde van premiebijdragen	292	161
Herverzekering	-	32
	<u>292</u>	<u>249</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Overige activa

	31-12-2023	31-12-2022
Liquide middelen	<u>3.357</u>	<u>2.982</u>

Onder de liquide middelen zijn opgenomen kasmiddelen en banktegoeden die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de overige beleggingen opgenomen.

Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Stichtings- kapitaal	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2023	5	73.938	73.943
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-	20.286	20.286
Stand per 31 december 2023	5	94.224	94.229
	Stichtings- kapitaal	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2022	5	167.760	167.765
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-	-93.822	-93.822
Stand per 31 december 2022	5	73.938	73.943

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	606.654	118,4	556.670	115,3
Af: technische voorzieningen	512.425	100,0	482.727	100,0
Eigen vermogen	94.229	18,4	73.943	15,3
Af: vereist eigen vermogen	123.675	24,2	114.487	23,7
Vrij vermogen	-29.446	-5,8	-40.544	-8,4
Minimaal vereist eigen vermogen	21.135	4,1	19.898	4,1
Actuele dekkingsgraad		118,4		115,3
Beleidsdekkingsgraad		119,7		123,5
Reële dekkingsgraad		89,9		95,2

Het vereist eigen vermogen is zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgelegde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen 1 jaar over minder middelen beschikt dan de technische voorzieningen voor de onvoorwaardelijke toezeggingen. Voor de berekening van de solvabiliteit hanteert het fonds het standaardmodel van DNB. Uitgangspunt voor de bepaling van de solvabiliteit is de strategische verdeling van de beleggingen over de verschillende categorieën. Het aanwezige vermogen is lager dan het vereist eigen vermogen dus is er sprake van een reservetekort.

De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder toelichting "Risicobeheer en derivaten".

Het minimaal vereist eigen vermogen is bepaald conform artikel 11 van het besluit FTK pensioenfondsen.

De actuele dekkingsgraad wordt bepaald door de aanwezige solvabiliteit te delen door de totale technische voorzieningen.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor de financiële positie van het fonds.

Het pensioenfonds communiceert naast de nominale dekkingsgraad ook de reële dekkingsgraad. Dit is een maat om aan te geven in hoeverre vanuit het huidige vermogen ook toekomstige toeslagen kunnen worden gefinancierd. Deze is berekend conform artikel 7 van de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, maar wel tenminste gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort.

Herstelplan

Omdat de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) ultimo 2022 nog niet in werking was getreden, heeft het pensioenfonds op basis van de dekkingsgraad ultimo 2022 in het voorjaar van 2023 een nieuw herstelplan ingediend.

Dit is gedaan op 22 maart 2023. Uit dit herstelplan blijkt dat het fonds ultimo 2027 weer een beleidsdekkingsgraad heeft die hoger is dan de vereiste dekkingsgraad. Het fonds zal dus op basis van de verwachtingen in vijf jaar herstellen.

Het herstelplan is op 23 mei 2023 door DNB goedgekeurd.

Hieronder is de ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2023 vermeld.

Hierin is te zien dat de dekkingsgraad is gedaald door de rentedaling in 2023 en door de toeslagverlening (indexering) per 1 januari 2024 maar is gestegen als gevolg van het positieve rendement op de beleggingen.

In 2023 heeft de dekkingsgraad zich als volgt ontwikkeld:

	Werkelijk 2023
	%
Dekkingsgraad per 1 januari	115,3
Premie	-0,2
Rendement	12,4
Uitkeringen	1,1
Rente	-3,6
Actuariële grondslagen	-0,1
Overige effecten	-6,5
Dekkingsgraad per 31 december	118,4

5. Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Mutatieoverzicht voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	Voorziening pensioen- verplichting	Prepensioen- spaarregeling	Totaal
Stand per 1 januari 2023	482.435	292	482.727
Mutatie technische voorzieningen	29.873	-175	29.698
Stand per 31 december 2023	512.308	117	512.425
	Voorziening pensioen- verplichting	Prepensioen- spaarregeling	Totaal
Stand per 1 januari 2022	634.660	351	635.011
Mutatie technische voorzieningen	-152.225	-59	-152.284
Stand per 31 december 2022	482.435	292	482.727

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

	2023	2022
Pensioenopbouw	10.874	15.027
Toeslagen	10.264	32.769
Rentetoevoeging	15.648	-3.085
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-22.179	-20.482
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-554	-512
Wijziging marktrente	15.375	-177.826
Wijziging actuariële uitgangspunten	17	3.378
Inkoop prepensioen uit prepensioenkapitalen	182	58
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten	-481	-248
Wijziging regeling	-84	164
Overige wijzigingen	811	-1.468
	<u>29.873</u>	<u>-152.225</u>

Zie voor de toelichting op de verschillende posten de toelichting van de mutatie technische voorzieningen in de staat van baten en lasten.

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2023	31-12-2022
Actieve deelnemers en arbeidsongeschikten	112.693	101.953
Gewezen deelnemers	136.639	124.375
Pensioentrekkenden	248.262	242.366
Overige voorziening excassokosten	12.496	11.761
Overige voorziening zieke deelnemers	833	830
Overige voorziening premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	2.224	1.741
Niet-opgevraagde pensioenen	-839	-591
Totaal technische voorzieningen	<u>512.308</u>	<u>482.435</u>

Basispensioenregeling

De pensioenregeling is een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar.

Pensioengrondslag

Onder pensioengrondslag voor een deelnemer wordt verstaan het per 1 januari (of een latere datum bij indiensttreding) geldend pensioengevend salaris (12 maal de som van het schaalessalaris en de eventuele persoonlijke toeslag, vermeerderd met de vakantietoeslag en de eindejaarsuitkering), verminderd met de per 1 januari van dat jaar geldende franchise. De franchise wordt ieder jaar vastgesteld en bedraagt € 16.332 (2022: € 14.802).

Ouderdomspensioen

De deelnemers bouwen in 2023 per jaar 1,875% (2022: 1,703%) van de pensioengrondslag op.

Het ouderdomspensioen gaat in principe in op 68-jarige leeftijd. Eerdere ingang van het ouderdomspensioen dan 68 jaar is mogelijk.

Partnerpensioen

De deelnemers bouwen in 2023 per jaar 1,3125% (2022: 1,1921%) van de pensioengrondslag op. Het partnerpensioen wordt levenslang uitgekeerd aan de partner van de overleden deelnemer (of werknemer). Bij overlijden van de deelnemer voor de 68-jarige leeftijd wordt een partnerpensioen uitgekeerd ter grootte van het opgebouwde partnerpensioen, vermeerderd met het product van 1,3125% (2022: 1,1921%) van de pensioengrondslag en het aantal deelnemersjaren tussen de overlijdensdatum en de pensioendatum. Uitrui van partnerpensioen vanaf de pensioendatum is mogelijk.

Tijdelijk partnerpensioen

Bij overlijden van de deelnemer tijdens het deelnemerschap wordt het partnerpensioen met een tijdelijk partnerpensioen verhoogd met € 17.860,- (2022: € 16.201,-). Het tijdelijk partnerpensioen wordt uitgekeerd tot de eerste van de maand waarin de nabestaande de 68-jarige leeftijd bereikt.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen bedraagt per kind 20% van het partnerpensioen (voor maximaal 4 kinderen). De pensioenen worden uitgekeerd tot en met de maand waarin het kind 20 jaar wordt, doch uiterlijk in bepaalde gevallen tot de 27-jarige leeftijd.

Aanvullende pensioenregeling

Indien het variabele salaris gelijk is aan of meer bedraagt dan 5% van het vaste salaris wordt er aanvullend pensioen toegekend. Het ouderdomspensioen dat in een deelnemersjaar wordt opgebouwd, bedraagt in 2023 1,875% (2022: 1,703%) van het variabele salaris over het aan de peildatum (1 januari) voorafgaande kalenderjaar indien de deelnemer op deze datum nog in dienst is. Het opgebouwde aanvullende pensioen wordt aangepast aan de algemene loonontwikkeling indien de middelen van het fonds daarvoor toereikend zijn. Het partnerpensioen dat in een deelnemersjaar wordt opgebouwd, bedraagt in 2023 1,3125% (2022: 1,1921%) van het variabele salaris over het aan de peildatum (1 januari) voorafgaande kalenderjaar indien de deelnemer op deze datum nog in dienst is. Op de pensioendatum kan het partnerpensioen worden uitgeruild tegen een hoger ouderdomspensioen. Het uitruilpercentage wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur.

Regeling excedent arbeidsongeschiktheidspensioen

De regeling excedent arbeidsongeschiktheidspensioen voorziet bij volledige arbeidsongeschiktheid in een arbeidsongeschiktheidsuitkering ter grootte van 80% van het salaris uitgaande boven het maximum dagloon voor de WAO/WIA-uitkering. De uitkering geschiedt zolang de deelnemer arbeidsongeschikt is, doch uiterlijk tot aan de pensioendatum. Bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid wordt de uitkering verlaagd analoog aan de WAO/WIA-uitkering. Op het excedent arbeidsongeschiktheidspensioen wordt voorwaardelijk toeslag verleend van maximaal de prijsindexcijfer in het voorafgaande kalenderjaar. Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre de ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. Voor werknemers die voor Nestlé naar het buitenland zijn uitgezonden en waarvoor de pensioenopbouw wordt voortgezet bij het fonds, en voor wie de het arbeidsongeschiktheidsrisico niet gedekt is middels de werknemersverzekeringen in Nederland of in het land van uitzending, geldt dat de regeling ook voorziet in een uitkering op basis van het loon tot het maximum dagloon. De arbeidsongeschiktheidsuitkering bedraagt het hoogste percentage van het loon dat voor de werknemersverzekeringen zou gelden.

Herverzekeringsbeleid

De risico's ten aanzien van de partnerpensioenen, arbeidsongeschiktheidspensioenen en premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn door het fonds herverzekerd bij een externe, onder toezicht van De Nederlandsche Bank staande, verzekeringsmaatschappij. Per 1 januari 2020 is een overeenkomst (stop-loss) afgesloten voor een periode van vijf jaar tot en met 31 december 2024.

Toeslagverlening

Toeslagverlening actieven

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de loonontwikkeling volgens de Nestlé CAO1. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op toeslagen bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening kan plaatsvinden. Een eventuele achterstand in de toeslagverlening kan in principe worden ingehaald.

Toeslagverlening van ingegane en premievrije pensioenen

Het pensioenfonds streeft er tevens naar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex. Ook deze toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Een eventuele achterstand in de toeslagverlening kan in principe worden ingehaald.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2023	31-12-2022
Derivaten met negatieve waarde	26.582	50.177
Nog te verwerken waardeoverdrachten	138	32
Belastingen en premies	442	415
Nog te betalen pensioenuitkeringen	442	406
Nog te betalen premie indexatie Nationale Nederlanden	353	-
Overige schulden	533	283
	<u>28.490</u>	<u>51.313</u>

De post derivaten bestaan uit de marktwaarde van valutatermijncontracten en interestderivaten.

Belastingen en premies betreft de nog af te dragen loonheffing over december.

De nog te betalen pensioenuitkeringen betreft pensioenuitkeringen van onvindbare pensioengerechtigden die hun pensioen nog niet hebben opgevraagd.

De post overige schulden betreft voornamelijk nog te betalen administratie-, advies- en vermogensbeheerkosten.

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

De actuele dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

	Vermogen	Technische voorzieningen	Dekkingsgraad %
Stand per 31 december 2022	556.670	482.727	115,3
Mutatie	49.984	29.698	3,1
Stand per 31 december 2023	<u>606.654</u>	<u>512.425</u>	<u>118,4</u>

	31-12-2023	31-12-2022
Het surplus/tekort op FTK-grondslagen is als volgt:		
Pensioenverplichtingen	512.425	482.727
Buffers:		
S1 Renterisico	17.341	17.739
S2 Risico zakelijke waarden	96.712	89.600
S3 Valutarisico	31.362	29.059
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	23.403	20.087
S6 Verzekeringstechnisch risico	13.439	12.598
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
Diversificatie effect	-58.582	-55.743
Totaal S (vereiste buffers)	123.675	114.487
Vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet)	636.100	597.214
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	606.654	556.670
Tekort/Tekort	-29.446	-40.544

Het fonds heeft ter afdekking van risico's derivatencontracten afgesloten. Hiermee is bij het bepalen van de vereiste buffers rekening gehouden. Bij de berekening van de buffers past het fonds het standaardmodel van DNB toe, waarbij uitgegaan wordt van het vereist vermogen in evenwichtssituatie, gebaseerd op de strategische asset mix.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico's (S1 - S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het prijs(koers)risico, valutarisico en het grondstoffenrisico. Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en door een verandering van marktfactoren. Marktfactoren kunnen bijvoorbeeld marktprijzen zijn van aandelen, grondstoffen, vastgoed en private equity (prijsrisico), maar ook valutakoersen (valutarisico) of rentes (renterisico).

De strategie van het fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overallmarktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

De mate waarin de beleggingsportefeuille van het fonds gevoelig is voor het prijs- en renterisico is in de volgende alinea weergegeven, vervolgens worden de risico's die het fonds loopt nader toegelicht.

S1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen wijzigen als gevolg van veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2023		31-12-2022	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	-808	-	-	-
Vastrentende waarden (na derivaten)	301.780	21,2	260.410	23,1
Totaal beleggingen	604.914	10,6	554.575	10,4
Pensioenverplichtingen	512.425	16,7	482.727	16,6

Een verschuiving van 1 procentpunt naar boven of beneden van de gemiddelde rente betekent een verandering van de omvang van de pensioenverplichtingen van circa 16,6% (2021: circa 19,0%).

Op de balansdatum is de duration van de beleggingen korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de reële marktrentestructuur), waardoor de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Door het fonds zijn contracten aangegaan om het renterisico gedeeltelijk af te dekken. In deze contracten wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente. Door het afdekken van het renterisico worden wijzigingen in het renteniveau gecompenseerd door de waarde van de onderliggende contracten.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd op basis van 'look through' is als volgt:

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Resterende looptijd < 1 jaar	74.546	26,1	90.113	32,1
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	61.074	21,3	74.527	26,5
Resterende looptijd > 5 jaar en < 10 jaar	45.145	15,8	46.685	16,6
Resterende looptijd >10 jaar en < 20 jaar	23.522	8,2	13.983	5,0
Resterende looptijd > 20 jaar	81.951	28,6	55.771	19,8
	<u>286.238</u>	<u>100,0</u>	<u>281.079</u>	<u>100,0</u>

S2 Risico zakelijke waarden

Het risico zakelijke waarden of prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardeveranderingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie.

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Specificatie participaties in vastgoedbeleggingsinstellingen naar aard op basis van 'look through':				
Participaties in vastgoedmaatschappijen	40.774	56,1	36.458	49,9
Participaties in winkelfonds	17.213	23,6	19.688	26,9
Aandelenfonds - kantoren	7.886	10,8	9.020	12,3
Overige	6.948	9,5	7.947	10,9
	<u>72.821</u>	<u>100,0</u>	<u>73.113</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar sector op basis van 'look through':				
Basismaterialen	9.017	4,0	9.281	4,2
Communicatie diensten	17.875	7,8	15.659	7,2
Cyclische consumptiegoederen	27.784	12,2	25.490	11,7
Defensieve consumptiegoederen	14.023	6,1	15.270	6,9
Energie	10.114	4,4	12.018	5,5
Financiële dienstverlening	38.616	16,9	35.007	16,0
Gezondheidszorg	27.956	12,3	33.227	15,2
Industrie	22.095	9,7	20.448	9,4
Nutsbedrijven	3.811	1,7	4.222	1,9
Overig	525	0,2	428	0,2
Technologie	56.405	24,7	47.682	21,8
	<u>228.221</u>	<u>100,0</u>	<u>218.732</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio op basis van 'look through':				
Azië ex Japan	14.019	6,1	13.876	6,3
Europa EU	27.133	12,0	26.851	12,3
Europa niet-EU	16.215	7,1	17.710	8,1
Midden- en Zuid-Amerika	2.067	0,9	1.949	0,9
Noord-Amerika	148.659	65,1	137.415	62,8
Pacific	17.830	7,8	18.593	8,5
Overig	2.298	1,0	2.338	1,1
	228.221	100,0	218.732	100,0

Het fonds heeft er niet voor gekozen om het prijsrisico middels derivaten (gedeeltelijk) af te dekken.

S3 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen.

De valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten op basis van 'look through':

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2023	Nettopositie na afdekking 2022
Amerikaanse Dollar	282.462	-106.206	176.256	161.616
Australische Dollar	5.258	-1	5.257	5.619
Canadese Dollar	6.982	-79	6.903	6.831
Zwitserse Frank	5.986	-6	5.980	6.146
Deense Kroon	2.029	-1	2.028	1.731
Euro	243.517	111.716	355.233	319.699
Brits Pond Sterling	16.397	-3.657	12.740	11.928
Hong Kong Dollar	5.895	-	5.895	7.466
Israëlische Shekel	314	-	314	334
Japanse Yen	16.161	-8	16.153	15.997
Noorse Kroon	424	-	424	598
Nieuw Zeelandse Dollar	238	-	238	192
Zweedse Kroon	2.595	-	2.595	2.574
Singaporese Dollar	1.977	-1	1.976	1.898
Overige	12.921	-	12.921	11.954
	<u>603.156</u>	<u>1.757</u>	<u>604.913</u>	<u>554.583</u>

S4 Grondstoffenrisico

Het fonds belegt niet in grondstoffen.

S5 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee "Over The Counter (OTC)"-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten, waardoor het fonds financiële verliezen lijdt.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingnormen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds alleen belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door het fonds alleen gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen.

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Staatsobligaties	134.469	47,0	127.056	45,2
Bedrijfsobligaties	151.765	53,0	153.718	54,7
Inflation linked bonds	4	-	10	-
Hypotheek	-	-	295	0,1
	286.238	100,0	281.079	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
AAA	74.793	26,1	25.575	9,1
AA	31.484	11,0	19.355	6,9
A	26.793	9,4	32.841	11,7
BBB	63.000	22,0	60.800	21,6
Lager dan BBB	51.751	18,1	50.966	18,1
Geen rating (m.n. deposito's of repo's die van nature geen rating hebben)	38.417	13,4	91.542	32,6
	286.238	100,0	281.079	100,0

Voor de bepaling van de credit rating wordt afhankelijk van beschikbaarheid gebruik gemaakt van S&P en Moody's of Fitch. Instrumenten waarvoor geen rating bij ons bekend is maar welke wel een rating zouden moeten hebben worden ingedeeld in de categorie "Lager dan BBB".

S6 Verzekeringstechnisch risico

De belangrijkste verzekeringstechnische risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden, arbeidsongeschiktheid en het toeslagrisico.

Langlevensrisico

Het langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. Om dit risico te verminderen heeft het fonds een deel hiervan herverzekerd bij een externe onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Dit is een stop-loss contract met een looptijd tot en met 31 december 2024, waarbij ook het arbeidsongeschiktheidsrisico is herverzekerd.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen (schadereserve). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten). Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

De zogenaamde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze.

De nominale rente kan worden verminderd met een bepaald (vast) percentage dat de toeslagambitie op lange termijn weergeeft. Ook kan gebruik worden gemaakt van de verwachte loon- of prijsinflatie (afhankelijk van de bepalingen omtrent toeslagverlening in het reglement).

S7 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er wordt eveneens rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Ultimo 2023 zijn er voldoende beleggingen, die onmiddellijk zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Het fonds beschikt over een cash flow planning die jaarlijks wordt afgestemd met de fiduciair manager.

S8 Concentratierisico

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van beleggingen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Concentratierisico is gemeten naar concentratie van een land of bij een tegenpartij.

Dit betreft per 31 december 2023 en 2022 de volgende posten (percentage ten opzichte van het balanstotaal ultimo 2023 respectievelijk ultimo 2022):

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Nederland	29.736	4,6	31.362	5,2
Duitsland	16.903	2,7	29.767	4,9
Frankrijk	36.976	5,8	28.962	4,8
Aberdeen European Balanced Property Fund	18.777	3,0	21.477	3,5
CBRE Dutch Retail FGR	13.270	2,1	15.178	2,5
Verenigde Staten van Amerika	-	-	14.729	2,4
	115.662	18,2	141.475	23,3

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maakt het bestuur gebruik van diversificatie en limieten voor beleggen in landen, regio's, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten zijn door het fonds vastgesteld op basis van de ALM-studie. De uitgangspunten zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders en het bestuur monitort op kwartaalbasis de naleving hiervan.

Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering. De belangrijkste vorm van concentratierisico in de verplichtingen van het fonds is de demografische opbouw van de deelnemers. Gegeven de aard is dit risico niet te beïnvloeden.

Bij de bepaling van het vereist vermogen past het fonds het standaardmodel van DNB toe. In dat model wordt het concentratierisico vooralsnog op nihil gesteld.

S9 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Het bestuur voert periodiek gesprekken met haar uitvoerders waarin de voortgang en performance worden geëvalueerd. De pensioenadministratie is uitbesteed aan Achmea Pensioenservices en de financiële- en beleggingsadministratie is uitbesteed aan Caceis. Met beide uitvoerders is een overeenkomst afgesloten waarin de werkzaamheden en performancenormen zijn beschreven in een Service Level Agreement (SLA). Periodiek vindt evaluatie plaats. De matching portefeuille (afdekking rente- en valutarisico) is uitbesteed aan Cardano. Deze drie organisaties beschikken over een recent ISAE 3402 type II rapport. Ook van de meeste vermogensbeheerders is over 2023 een ISAE 3402 of vergelijkbaar rapport ontvangen.

Systeemrisico

Het systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt, dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand.

Gebruik kan worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten.

- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Renteswaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan het fonds de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

S10 Actief beheerrisico

Het actief beheerrisico heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nageleefde portefeuille. De mate van actief beheer is bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de portefeuille vastgestelde benchmark.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen het fonds en de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders. Er wordt niet rechtstreeks belegd in aandelen van de sponsor Nestlé.

Transacties met bestuurders

De meeste bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van de voorwaarden van het pensioenreglement. Twee van de bestuursleden zijn als externe deskundige in het bestuur benoemd en nemen geen deel aan de pensioenregeling. Bestuurders in dienst van de sponsor ontvangen geen beloning van het fonds. De bestuurders zonder een dienstverband ontvangen per bestuursvergadering vacatiegeld en voor speciale projecten wordt een vergoeding betaald. Er zijn geen leningen verstrekt aan bestuurders noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders. Alle bestuurders hebben verklaard dat zijzelf, hun partner en/of familieleden geen transacties hebben verricht met het fonds.

Overige transacties met verbonden partijen

Inzake de uitvoeringsovereenkomst tussen fonds en werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling is het volgende relevant:

- Werkgever is verplicht binnen 1 maand na ingang van de pensioenovereenkomst de werknemer aan te melden bij het fonds. Deze aanmelding dient vergezeld te gaan van alle voor het fonds relevante gegevens betreffende de werknemer.
- De werkgever is verplicht de premiebijdragen van zowel de werknemer als de werkgever binnen 10 dagen na afloop van de maand aan het fonds af te dragen, bij te late betaling is de werkgever een interestvergoeding verschuldigd. Met de werkgeverspremie wordt verrekend een vergoeding voor de uitvoeringskosten zoals overeengekomen tussen de werkgever en het fonds, deze vergoeding bedraagt 200.000 euro per jaar.
- De werkgever heeft geen andere verplichtingen dan het voldoen van de premies en heeft dus geen verplichting tot bijstorting in geval van onderdekking of reservetekort bij het fonds.
- Indien het bedrijfsbelang dit noodzakelijk maakt kan de werkgever de betaling van de premie staken. Werkgever heeft de verplichting de werknemers hiervan onmiddellijk in kennis te stellen. De verworven aanspraken zullen niet worden aangetast.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Private equity

Een deel van het vermogen van het fonds is belegd in private equity fund of funds. Ten behoeve van deze beleggingen heeft het fonds zich verplicht 24,0 miljoen in te leggen.

Onderstaande tabel geeft een specificatie per 31 december 2023:

	Commitment	Capital calls	Unfunded
Robusta PE	20.000	16.600	3.400
Harbourvest Venture	4.000	3.840	160
Totaal	24.000	20.440	3.560

Indexatie rechten ex-Carnation

Het fonds heeft de verplichting om de rechten van deelnemers en oud-deelnemers, welke zijn ondergebracht bij een verzekeraar te indexeren, indien het bestuur van Alliance besluit tot indexatie van de rechten van deelnemers van Alliance. In 2023 waren de lasten van deze indexatie 387 (2022: 157).

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Premiebijdragen voor risico pensioenfonds (van werkgevers en werknemers)

	2023	2022
Premiebijdragen werkgevers	9.694	8.905
Premiebijdragen werknemers	3.442	3.261
Totale premie	13.136	12.166

De totale vaste premie bedraagt: 7,5% (2022: 7,5%) van de pensioengrondslag voor de werknemers en 15% (2022: 15%) van het pensioengevend salaris voor de werkgever verhoogd met 0,50% (2021: 0,50%) van het pensioengevend salaris voor PVI.

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2023	2022
Kostendekkende premie	14.374	19.213
Gedempte kostendekkende premie	12.269	10.274
Feitelijke premie	13.136	12.166

De kostendekkende premie wordt bepaald aan de hand van de rentetermijnstructuur en bestaat uit de volgende componenten:

- de actuariel benodigde premie voor de inkoop van nieuwe pensioenverplichtingen en risicopremies
- een opslag voor uitvoeringskosten;
- een opslag voor het in stand houden van het eigen vermogen.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2023	2022
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	10.959	15.110
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	2.601	3.377
Kostenopslag	814	726
	14.374	19.213

De benodigde solvabiliteitsopslag wordt berekend over de actuariële premie voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioentoezegging, inclusief de herverzekeringspremies. De gehanteerde solvabiliteitsopslag bedraagt 23,7%. In 2022 bedroeg deze 22,3%.

De gedempte kostendekkende premie is bepaald op basis van een verwachte rendementscurve minus een opslag voor toeslagverlening. De gedempte kostendekkende premie is lager dan de kostendekkende premie.

De samenstelling van de gedempte kostendeekkende premie is als volgt:

	2023	2022
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	6.020	5.024
Premies bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	4.006	3.401
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.429	1.123
Kostenopslag	814	726
	<u>12.269</u>	<u>10.274</u>

De feitelijke premie is de werkelijk van werkgevers en werknemers ontvangen premie.

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2023	2022
Benodigd voor nieuwe aanspraken en risicopremies	6.020	5.024
Bestemd voor voorwaardelijke toeslagverlening	4.006	3.401
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.429	1.123
Kostenopslag	814	726
	<u>12.269</u>	<u>10.274</u>
Risico-opslag conform Abtn	867	1.892
	<u>13.136</u>	<u>12.166</u>

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfondsen

2023	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	1.158	-2.288	-	-1.130
Aandelen	-	37.827	-	37.827
Vastrentende waarden	1.248	16.703	-	17.951
Derivaten	-762	8.391	-	7.629
Private Equity	13	314	-	327
Overige opbrengsten en lasten	-	-	-1.051	-1.051
	<u>1.657</u>	<u>60.947</u>	<u>-1.051</u>	<u>61.553</u>
2022	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	1.005	-13.440	-	-12.435
Aandelen	-	-40.534	-	-40.534
Vastrentende waarden	698	-54.119	-	-53.421
Derivaten	3.904	-131.071	-	-127.167
Private Equity	-	-1.203	-	-1.203
Overige opbrengsten en lasten	-	-	-1.272	-1.272
	<u>5.607</u>	<u>-240.367</u>	<u>-1.272</u>	<u>-236.032</u>

9. Pensioenuitkeringen

	2023	2022
Prepensioen	112	243
Ouderdomspensioen	16.459	15.186
Nabestaandenpensioen	5.334	4.856
Invaliditeitspensioen	201	177
Afkopen pensioen	43	29
	<u>22.149</u>	<u>20.491</u>

De post afkopen is de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 594,89 (2022: € 520,35) per jaar overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66)

Het bestuur heeft in 2023 besloten de aanspraken van gewezen deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2024 met 1,40% te verhogen. Het bestuur heeft in 2023 besloten de aanspraken van actieve deelnemers per 1 januari 2024 met 4,11% te verhogen. Bij de vaststelling van de technische voorziening per 31 december 2023 wordt rekening gehouden met deze verhogingen.

10. Pensioenuitvoeringskosten

	2023	2022
Pensioenadministratie	585	553
Communicatie met deelnemers	13	30
Bestuur en secretariaat	200	200
Bestuurskosten op basis van vergoedingsregeling	14	23
Actuariskosten	209	185
Accountantskosten	57	44
Overige advieskosten	197	118
Toezichtskosten (DNB, AFM, Visitatie)	56	59
Opleidingskosten	7	6
Overige kosten	30	20
	<u>1.368</u>	<u>1.238</u>
Aantal deelnemers (actieven en pensioengerechtigden)	3.204	3.226
Kosten per deelnemer (in €)	427	384

De toename van de uitvoeringskosten in 2023 ten opzichte van 2022 wordt met name veroorzaakt door een stijging van de advieskosten. Dit betreft vooral de kosten voor de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioencontract. Het gaat dan onder meer om het risicopreferentie-onderzoek, het onderzoek datakwaliteit en actuariële berekeningen op verzoek van sociale partners. Voorts is er in 2023 een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke alternatieven voor de huidige pensioenuitvoeringsorganisatie. Ook zijn de tarieven van de meeste dienstverleners per 1 januari 2023 aanzienlijk gestegen naar aanleiding van de hoge inflatie in 2022.

Honoraria onafhankelijke accountant

	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
2023			
Controle van de jaarrekening	57	-	57
transporteren	57	-	57

	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
Transport	57	-	57
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	<u>57</u>	<u>-</u>	<u>57</u>

	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
2022			
Controle van de jaarrekening	44	-	44
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	<u>44</u>	<u>-</u>	<u>44</u>

In bovenstaande opstelling is de methode gehanteerd waarbij wordt opgegeven de in het boekjaar ten laste gebrachte totale honoraria voor onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten en de totale honoraria voor andere controleopdrachten, uitgevoerd door de onafhankelijke accountant. Deze werkzaamheden zijn zowel in 2023 als 2022 uitgevoerd door Mazars Accountants N.V.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat:

- het fonds in het boekjaar 2023 geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd;
- het fonds in het boekjaar 2023 geen aanwijzing als bedoeld in artikel 171 van de Pensioenwet is gegeven;
- in het boekjaar 2023 geen bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 van de Pensioenwet is aangesteld.

Bezoldiging bestuurders

Bestuurders in dienst van de sponsor ontvangen geen beloning van het fonds. De bestuurders zonder een dienstverband ontvangen per bestuursvergadering vacatiegeld en voor speciale projecten wordt een vergoeding betaald. Afgezien hiervan zijn geen bezoldigingen toegekend.

11. Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	2023	2022
Pensioenopbouw	10.874	15.027
Toeslagen	10.264	32.769
Rentetoevoeging	15.648	-3.085
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-22.179	-20.482
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-554	-512
Wijziging marktrente	15.375	-177.826
Wijziging actuariële uitgangspunten	17	3.378
Inkoop prepensioen uit prepensioenkapitalen	182	58
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten	-481	-248
Wijziging regeling	-84	164
Overige wijzigingen	811	-1.468
	<u>29.873</u>	<u>-152.225</u>

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagen

Op 12 december 2023 heeft het bestuur besloten om met ingang van 1 januari 2024 de pensioen van actieven te verhogen met 4,11% en de pensioen voor slapers en pensioengerechtigden te verhogen met 1,40%. Deze verhogingen zijn ten laste van het behaalde resultaat over 2023 gebracht.

Deze post bestaat uit de lasten van de in het boekjaar toegekende toeslagen uit hoofde van de voorwaardelijke toeslagverlening. De per 1 januari 2023 toegepaste verhoging bedraagt 2,16% voor actieven en 8,84% voor slapers en de pensioengerechtigden. De per 1 januari 2022 toegepaste verhoging bedraagt 2,24% voor actieven en 2,65% voor de slapers en de pensioengerechtigden.

Rentetoevoeging

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met 3,264% (2022: -0,486%). Dit is de 1-jaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2022.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de uitbetaling van pensioenen in de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening pensioenverplichtingen is het saldo van overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdrachten) en overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdrachten).

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Vanaf boekjaar 2022 is de grondslag voor overlevingskansen gebaseerd op de Prognosetabel AG2022 zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG), met een voor hoofdverzekerden en medeverzekerden pensioenspecifieke ervaringssterfte. De algemene sterftekansen die volgen uit de tabel worden voor het pensioenfonds gecorrigeerd in verband met ervaringssterfte.

Inkoop prepensioenen uit prepensioenkapitalen

In 2023 zijn de kapitalen van 3 deelnemers omgezet in een levenslang ouderdomspensioen met een bijbehorend partnerpensioen.

Wijziging regeling

De mutatie in de voorziening in verband met wijziging regeling ter grootte van -84 heeft betrekking op wijziging van de referentiegegevens voor premievrijgestelde arbeidsongeschikten zoals franchise, maximumsalaris en niveau dekking ANW-hiaat.

Overige wijzigingen

	2023	2022
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	339	-920
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	370	-301
Resultaat op mutaties	102	-247
	<u>811</u>	<u>-1.468</u>

Mutatie prepensioenspaarregeling

	2023	2022
Beleggingsopbrengsten	-	-1
Overgedragen pensioenverplichtingen	-175	-58
	<u>-175</u>	<u>-59</u>

12. Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds

	2023	2022
Inkomende waardeoverdrachten	-445	-237
Inkomende waardeoverdrachten kleine pensioenen	-353	-297
Uitgaande waardeoverdrachten	1.383	455
Uitgaande waardeoverdrachten kleine pensioenen	123	332
	<u>708</u>	<u>253</u>

Dit betreft de ontvangst van of betaling aan fonds of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.

	2023	2022
Wijziging technische voorziening inzake overdracht van rechten:		
- toevoeging aan de technische voorzieningen	846	539
- onttrekking aan de technische voorzieningen	-1.327	-787
	<u>-481</u>	<u>-248</u>

	2023	2022
Het resultaat op de waardeoverdrachten is als volgt:		
- overgenomen pensioenverplichting	<u>-228</u>	<u>-5</u>

13. Herverzekeringen

	2023	2022
Herverzekeringspremies	93	104
Koopsom indexatie ex-Carnation	387	157
Uitkering werkgever voor arbeidsongeschikte deelnemer	-	-21
	<u>480</u>	<u>240</u>

Herverzekeringspremies worden betaald aan een verzekeringsmaatschappij ter dekking van het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.

14. Overige lasten

	2023	2022
Verschuldigde rente bankrekening	<u>-</u>	<u>18</u>

In 2023 heeft het fonds geen openstaande betalingsverplichting uit hoofde van verschuldigde bankrente.

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting. Wel wordt door het fonds btw afgedragen over vermogensbeheerdiensten uit het buitenland. In 2023 is hiervoor 28 betaald en een reservering opgenomen van 29.

Bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. Het saldo van de baten en lasten wordt toegevoegd aan of ten laste gebracht van de reserves. Het resultaat over het boekjaar is toegevoegd aan de algemene reserve.

Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Alliance heeft de jaarrekening 2023 vastgesteld in de vergadering van 11 juni 2024.

Amsterdam, 11 juni 2024

STICHTING PENSIOENFONDS ALLIANCE,

Namens het Bestuur

Vertegenwoordigers van de werkgevers	Vertegenwoordigers van de werknemers en pensioengerechtigden
P. Mannaert, voorzitter	mw. D.C. Groeneweg
mw. C.H.M. Raats	vacature
M. Schreurs	mw. A. van Geluk
F.F.Albrecht	H.J.A. van de Kamer

OVERIGE GEGEVENS

7 ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Alliance te Amstelveen is aan Triple A - Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2023.

Onafhankelijkheid

Als waarmederkend actuaaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Alliance, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.042.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 91.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. Aangezien het pensioenfonds gebruik maakt van de versoepelde toeslagregels opgenomen in het Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden 2023 is artikel 137 van de Pensioenwet niet volledig van toepassing. Ik heb onderzocht of is voldaan aan de voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen). Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. Hierbij is in aanmerking genomen dat het pensioenfonds gebruik maakt van de versoepelde toeslagregels opgenomen in het Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden 2023, waardoor artikel 137, tweede lid, onderdelen a en b van de Pensioenwet niet van toepassing zijn. Het pensioenfonds heeft onderbouwd te hebben voldaan aan de in dat besluit gestelde voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Alliance is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Amsterdam, 11 juni 2024

drs. Pieter Heesterbeek AAG

verbonden aan Triple A - Risk Finance Certification B.V

8 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Pensioenfonds Alliance

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Pensioenfonds Alliance (hierna ook: "het pensioenfonds") te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Alliance op 31 december 2023 en van de staat van baten en lasten over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het pensioenfonds zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 3.042.000. De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 0,5% van de som van het stichtingskapitaal, de reserves en technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen gelet op het feit deze bepalend is bij de berekening van de (beleids-)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 91.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's en niet naleven van wet- en regelgeving

Frauderisicobeheersing door het pensioenfonds

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en de omgeving waarin zij opereert, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort, alsmede de uitkomsten daarvan. In paragraaf S9 'Operationeel risico' van de jaarrekening beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van het beheersen van de risico's op fraude.

Onze frauderisico-analyse

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording is weerlegd, gezien de aard van de opbrengsten. De opbrengsten bestaan uit premiebijdragen die per deelnemer over de pensioengrondslag met een vastgesteld tarief wordt berekend en daardoor op objectieve wijze zijn vast te stellen. Daarnaast bestaan de opbrengsten uit beleggingsopbrengsten die eveneens op objectieve wijze zijn te bepalen.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan de risico's van het doorbreken van interne beheersing door het bestuur. Wij hebben bijzondere aandacht gehad voor posten met een hoge schattingonzekerheid, waaronder de technische voorzieningen. We verwijzen hierbij ook naar de kernpunten van onze controle voor onze specifieke controle-aanpak voor dit risico.

Onze specifieke controle-aanpak voor het frauderisico

Ten aanzien van het risico op doorbreking van de interne beheersing door het bestuur hebben wij werkzaamheden uitgevoerd zoals het toetsen van de aanvaardbaarheid van de in het grootboek vastgelegde journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht.

Verder hebben wij geëvalueerd of de keuze en toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving door het pensioenfonds mogelijk wijzen op frauduleuze financiële verslaggeving. Tevens hebben we elementen van onvoorspelbaarheid opgenomen in onze controlewerkzaamheden. Ook hebben wij de uitkomsten van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur.

Onze specifieke controleaanpak voor het risico op niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben gesprekken gevoerd met het bestuur om inzicht te verkrijgen in welke mate er is voldaan aan wet- en regelgeving. Ook hebben wij communicatie met De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM) doorgenomen. Wij hebben een schriftelijke bevestiging verkregen van het bestuur dat alle bekende aangelegenheden van vermoede non-compliance aan ons zijn gemeld.

Onze observaties

De hiervoor vermelde werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van de controle van de jaarrekening. Ze zijn daarom niet gepland en uitgevoerd als een specifiek onderzoek gericht op fraude en het niet voldoen aan wet- en regelgeving. Deze werkzaamheden hebben niet geleid tot bevindingen die van materieel belang zijn voor de jaarrekening.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van minimaal twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening.

Wij hebben de beoordeling van de continuïteitsveronderstelling met het bestuur besproken en geëvalueerd. Bij deze beoordeling hebben wij in ogenschouw genomen dat de vermogenspositie van het pensioenfonds toereikend wordt geacht en het niet nodig is een herstelplan in te dienen bij De Nederlandsche Bank. Deze beoordeling levert geen informatie op die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur met betrekking tot de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerd
Waardering van beleggingen De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en bestaan uit beleggingen in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen en derivaten. In de toelichting op de balans per 31 december 2023 heeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet. De beoordeling van de reële waarde van deze beleggingen is significant voor onze controle, mede omdat de waardering (deels) gebaseerd is op modellen en subjectieve elementen bevat.	Onze controlewerkzaamheden omvatten onder andere het: • beoordelen van de juistheid van de beheersingsmaatregelen die het pensioenfonds heeft genomen met het voeren van de beleggingsadministratie van de beleggingen. Voor zover van toepassing hebben wij gebruikgemaakt van de type II rapportage van de beheerder van de beleggingen. • voor beleggingen in buitenlandse aandelen het afstemmen van de 're-pricing' uit te voeren. • voor beleggingen in buitenlandse aandelen vaststellen dat de waarde van de beleggingsfondsen overeenkomt met die van het pensioenfonds en de waarde per participatie.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur inzake de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.
?

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Rotterdam, 11 juni 2024

Forvis Mazars Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. C.A. Harteveld RA

BIJLAGEN

1 VERLOOPSTAAT DEELNEMERS

	2023		2022	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers				
Stand vorig boekjaar		1.101		1.097
Nieuwe toetredingen	219		243	
Ontslag met premievrije aanspraak	-176		-233	
Andere oorzaken	-3		-6	
		40		4
Stand einde boekjaar		1.141		1.101
Gewezen deelnemers				
Stand vorig boekjaar		2.322		2.270
Herintreding	-11		-17	
Ingang pensioen	-42		-58	
Revalidering	3		-	
Overlijden	-7		-1	
Ontslag met premievrije aanspraak	176		233	
Waardeoverdrachten	-79		-108	
Afkopen	-3		-4	
Andere oorzaken	-2		7	
		35		52
Stand einde boekjaar		2.357		2.322
Pensioentrekkenden				
Stand vorig boekjaar		2.125		2.156
Ingang pensioen	42		58	
Overlijden	-100		-115	
Toekenning nabestaandenpensioen	52		32	
Afkoop	-7		-2	
Andere oorzaken	-6		-4	
		-19		-31
Stand einde boekjaar		2.106		2.125
		5.604		5.548